

a munkaadó tetszése szerint állapíthatta meg a munkás bérért. Minél olcsóbbá vált a munkaerő, annál olcsóbbá váltak az ipari cikkek, táult annak fogyasztóköre, hatalmas lendülettel fejlődött a kereskedelem, külföldi, sőt idegen földrészbéli kereskedelmi piacok tárattak fel ez által és mindez még inkább és rohamosan fejlesztette a gyáripárt, mely viszont mindinkább nagyobb számú munkást von hatalmi körébe.

Egy új emberosztály keletkezik így, melynek tagjai magukat proletároknak nevezik.

A most vázolt rohamos fejlődésben ezen munkások anyagi helyzete kedvezőtlenebbé vált, mint a minő a kéziipárnál a segédmunkás helyzete volt, e mellett másban is különbözött a gyárimunkás az iparossegédétől. Emoz tudta, hogy bizonyos idő múlva, szorgalommal mesterségének ügyességét, takarékossgal a szükséges munkaeszközöket megszerezheti s önálló mester lehet; a gyári munkás ennek reményétől elesett, mert az ipari gépek megszerzéséhez nem csekély takarékossg, hanem nagy tőke kellett, ezt megszerezni pedig alig volt képes.

Ezen rendkívüli, az egész világot érintő változások nem történtek rázkódás nélkül. A kedvezőtlenebb helyzetbe jutott munkások a munkagépekben látták megromtóikat, azok lerombolására törekedtek és sok helyen ezen célból komoly lázongások támadtak. Természetesen az erőszak és rombolás célhoz nem vezetett, a mozgalom elfojtatott s a legnagyobb kárt önmaguknak okozták a munkások.

Ugyanezen időben néhány tudósnak figyelme rátérelődött a munkáskérdésre, egymásután látnak napvilágot több tudós elméleti, melyekkel az egész emberiséget boldogítani akarják. Ezeknek a rendszereknek azonban vajmi kevés hatásuk van a munkásokra; némelyiket ugyan gyakorlatilag is megkísérlik, de rövid idő alatt felbomlik az utmutatásuk szerint alapított társadalom, a munkások legnagyobb része azonban, talán tudomással sem bír rólnk.

Ellenben lassanként felbagynak a szórványos lázongással. belátják, hogy csupán egyesültem érhetnek el eredményt, felismerik azon eszközöket, a melyekkel sorunkon javíthatnak, foglalkozási ágak szerint szakszervezetekben tömörülnek, melyeknek célja a munkás részére kedvezőbb anyagi viszonyokat teremteni. Ezen szervezetek a munkásoknak széles rétegeit felölelik, mindenütt egyetértve járnak el a működésüknek már tényleges eredménye is van, mert a munkás nem mint egyén áll szemben a munkaadóval; szava, kívánsága súlylyal bír s anyagi előnyöket viv ki önmagának.

Az ujkor munkásmozgalmak Angliában, a gyáripár szülőföldjén keletkeznek, a gyáripár terjedésével lépést tartva áthatolnak Franciaországba, onnan Németországba és tovább.

Időközben a törvényhozások is belátták a munkáskérdés fontosságát, minden országban oly törvények

lépnek életbe, melyek a tisztességes munkást védik, sorsát javítják, megélhetését könnyítik.

A szervezkedő munkások eszméit Marx és Engels foglalta rendszerbe. A munkások kívánalmait az úgynevezett „Kommunista kiáltvány”-ba foglalták össze s az egész világ munkásait egyesülésre, egyöntetű eljárásra szólítják fel.

Marxot, Engelst és társait a munkást védő törvények nem elégitik ki, ők fennen hirdetik, hogy ezen igazságos és méltányos intézkedések csak foltozások, hogy az egész világ társadalmi berendezését meg kell változtatni.

Szerintök minden emberi hajnak kutforrása a tőke, általában a magánvagyon; ennek üzennek háborut: a tőkének létjogosultsága ninesen, minden vagyont, munkaeszközt, az egész társadalom minden tagjainak közösen és egyformán kellene birtani. E célból minden vagyon a társadalomé, csupán a társadalom számára lehet dolgozni s ezzel szemben a társadalom tekintet nélkül a teljesített munka értékére, a kifejtett ügyességre és tanusított szorgalomra, egyformán osztja szét az egyének számára a szükségleti cikkeket. Tehát a lusta, a tudatlan ép úgy élne, mint a szorgalmas és ügyes munkás, a takarékos és erkölcsös ugyanott tartana, a hol a könnyelmű és dorbézoló. A mai, a magántulajdon elméletén épült társadalomról azt hirdették, hogy rövid idő után önmagától összeomlik s ezután a szocialista társadalom állam nélküli országa következik. Ezen társadalmi összeomlásban annyira bíztak, hogy például a németországi szocialista érzelmi országgyűlési képviselők még az oly törvényjavaslatokhoz sem járultak szavazatukkal, a melyek a munkások helyzetének javítását célozták, mert ezzel a mai társadalom végső napjait vélték meghosszabbítani.

Persze, daczára a megjósolt összeomlásnak, a vég el nem érkezett és bár az összeomlás napjaul ujabb határidőket tűztek ki, a magántulajdon elve a társadalomban még ma is fennáll. Ez arra indította a szocialistákat, hogy Marx és Engels programját átdolgozzák, minek eredménye az lón, hogy az új tervek szerint megbasonlottak.

Egy részük meglegezik a mai társadalomnak új berendezkedésével, mások forradalmi uton akarják a szocialis álmokat valóra váltani; így keletkeznek a még ennél is tulzobb elmélet követői: az anarkisták.

Nálunk Magyarországn a szocialis eszmék igen későn foglalnak teret. Ennek oka valószínűleg az, hogy iparunk fejlődése is késői időkre esik; az ipar fejlődésével természetesen nálunk is jelentkezik, de lényegessé csak nagyobb ipari központokban válik.

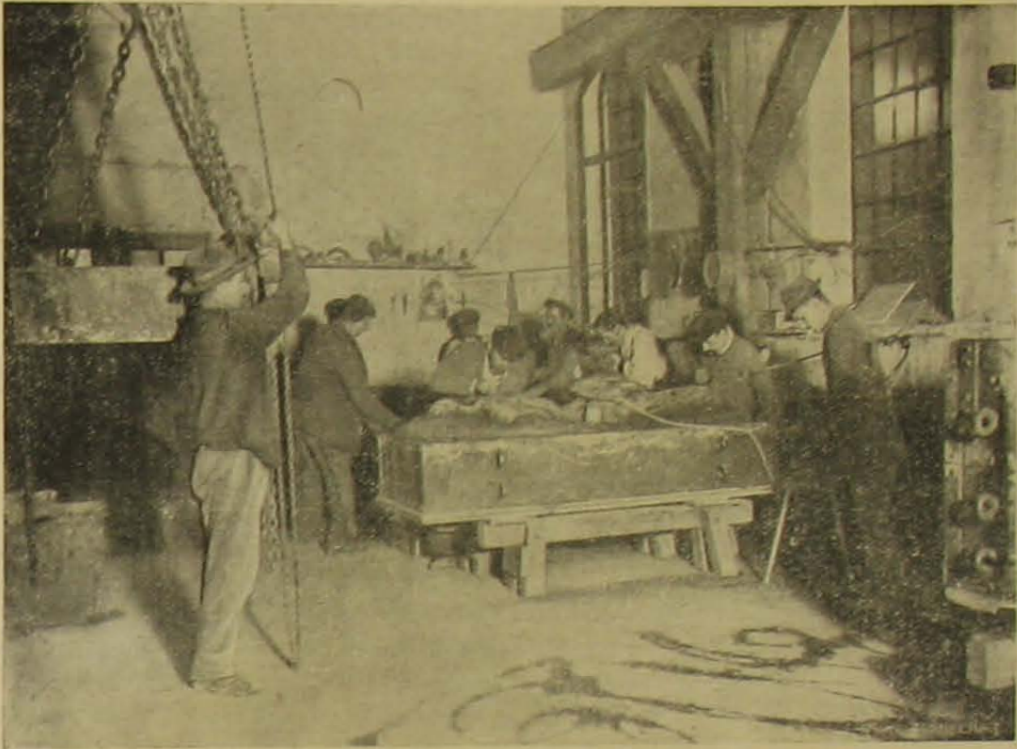
A mult század 80 as éveiben a mezőgazdasági munkások körében terjed el a szocialis gondolkodás és ennek hatása alatt az Alföldön, de különösen Csanaúd és Csongrád vármegyékben véres zavargások voltak.

A legjobb órák,

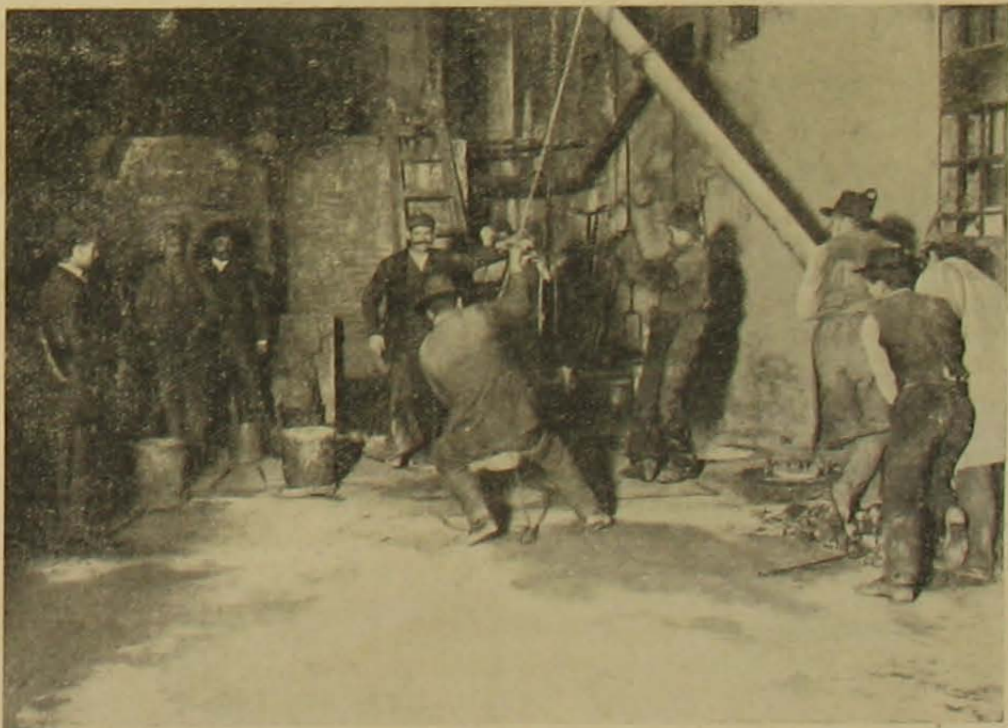
legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művészeti Szegeden,
Javítások 5 évi Jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

Az eredeti gipszmintát kiformázzák homokban.

Az 1200 fokra hevített bronzot daruval kiemelik az olvasztó kemenczéből.

Hogyan készül a bronz szobor?

Napjainkban a mezőgazdasági munkások szervezködése úgyszólván általánossá vált, sőt még a kisbirtokosokat is igyekeznek érdekkörükbe vonni.

Magyarországon a szocialistáknak politikai szervezetei: a nemzetközi szocialdemokrata párt és az újjászervező szocialdemokrata-párt. A pártok mindegyike számos munkásszervezettel bír, szakonként szervezve. A mezőgazdasági munkások a földművesmunkások egyletében, illetve az országos munkásvédő szövetségben vannak tömörítve.

A politikai szervezetek a munkások politikai felsőbb-ségének kivívását, a szak szervezetek pedig az ugynevezett gazdasági harcokat szolgálják.

Helyi csoportjaik majd minden községben működnek, ezek pedig a budapesti központoktól nyerik utasításikat.

Ujabbban hallhatunk a keresztény szocialistákról is, ezek azonban nem tartoznak a tulajdonképeni szociális irányok követői közé.

A szocialisták jelenlegi főtörekvéseit a napilapok bőven tárgyalják, ezeknek részletezése, valamint a szociális irányzatoknak bíráló szemmel való érintése, túlhaladná lapunknak feladatát, így csak arra utalok, hogy a ki egy szociális alapon szervezett társadalom jövőjébe betekintést akar nyerni, az olvassa el Richter németországi képviselőnek „A szocializmus diadalja” című művét, melyet kivonatossan az őrsők könyvtárában is megtalál.

II.

A csendőrnek, mint közbiztonsági tényezőnek feladata az, hogy minden törvényellenes cselekményt meggátoljon, bárki által kíséreltetnék is meg a törvény áthágása. A szociális mozgalmakkal szemben sem leendő más hivatása. Nem a munkást, vagy szociális egyesüléseiket üldözi, hanem azokat a törekvéseket gátolja meg, a melyek a törvényt sértik.

A Szolgálati utasítás II. a) általános rész című szolgálati könyv felismeri a munkások kérdés fontosságát és az 53. §-ban élesen körvonalozza azon teendőket, a melyek ezen kérdés körül a csendőr által lebonyolítandók. Éber felügyelet, minden mozgalomnak figyelemmel kísérése, indokainak kipuhatólása, az esetleges elégedetlenség gyökereinek feltárása, nemkülönben az izgatók megfigyelése, leleplezése, működésüknek meggátolása a feladat. Meg kell nyerni a munkások bizalmát. Ne üldözött lássanak a csendőrben, hanem jóakarót, kinek törekvése nem csupán az, hogy őket szabadságukban korlátozza, hanem a ki, mint az államnak pártatlan közege, az ő érdekeiket is megvédelmezi és az ő védelmükre hozott törvényeknek munkaadójukkal szemben is érvényt szerez.

A szociális mozgalmak nem minden esetben tartózkodnak a törvényes korlátok között, mert míg az elmó-

leti szociális törekvések ritkán sértik a törvények tételes rendelkezéseit, a gyakorlati szocializmus sokszor ellenkezősbe jut azokkal.

Mint hogy minket főleg az agrár szocializmus érdekel, tekintsük meg, mikép néz ki a szocializmus a gyakorlatban.

A nem sürgős mezőgazdasági munkák idején a munkás-csoportok központjai által fizetett egyén: a helyi csoport elnöke csak azon van, hogy a munkások érdeklődését ébren tartsa; a helyi csoportokban felolvasások tartatnak, mulatságokat, emlékülnepeket rendeznek; midőn azután elérkezik a sürgős munka: az aratás, a kapálás stb., a midőn minden munkásközre szükség volna, akkor kezdődik az izgatók tulajdonképeni munkája is.

Népgyűléseket hívnak egybe, erre megérkeznek a központi jól fizetett szónokok, kik célzatosan félrevezetik a népet, beszédeikkel elhintik az elégedetlenség, a papok, zsidók, birtokosok és mások elleni gyűlölet magvait, meggyőzni igyekeznek a könnyen hívő népet, hogy ki vannak zsákmányolva, potom árért óriási munkát végeztetnek velők, e mellett az állam csak tőlük szed adót, zsandárt, végrehajtót küld rájuk, ígéri, hogyha melléjük állnak, rájuk hallgatnak, minden másként lesz: földosztást csinálnak, kevés munkáért nagy bért kapnak stb.

Ilyen népgyűlés után sokszor zavargások támadnak, a nép megtámadja azokat, kikre az izgatók uszítják; legenyhébb lefolyásu esetben a munkások egy része tényleg nem vállal munkát, sokan megszegik a már megkötött munkaszerződéseket is, mások nem dolgoznak, mert megfélemlítik őket, és ha helyenként egy-egy munkás munkába áll, azt fenyegetéssel, sőt erőszakkal is meggátolják ebben.

Ez addig tart, míg egy kevés kenyér van a háznál és meg nem győződnek arról, hogy még ebben az évben mind azt a szépet és jót, mit a szocializmus ígér, el nem érhetik és akkor ők is munkába állnak valahol, talán idegenben rosszabb feltételek mellett, mint a mindöket eredetileg elérhették volna.

A csalódás megnöveli a keserűséget, de a szocializmusba vetett reményből senkit sem jőzanit ki. Az izgató elérte célját, a zavarosban balászik, gyűjt új tagokat, ujságjára új előfizetőket, szelcsitette ez alapot, melyen busonló áldásosságokkal működöttek és tovább élőködbetnek.

Rendes körülmények között ilyen a képe a mezőgazdasági munkásmozgalomnak; két fő részre oszlik: az izgató tevékenységére és a munkásoknak ebből folyó magatartására.

Az előbb vázoltakból megállapíthatjuk, hogy az erendelő bajt az izgatók idézik fel. Ezek rendszerint a btkv. 172. §-a ellen vétének.

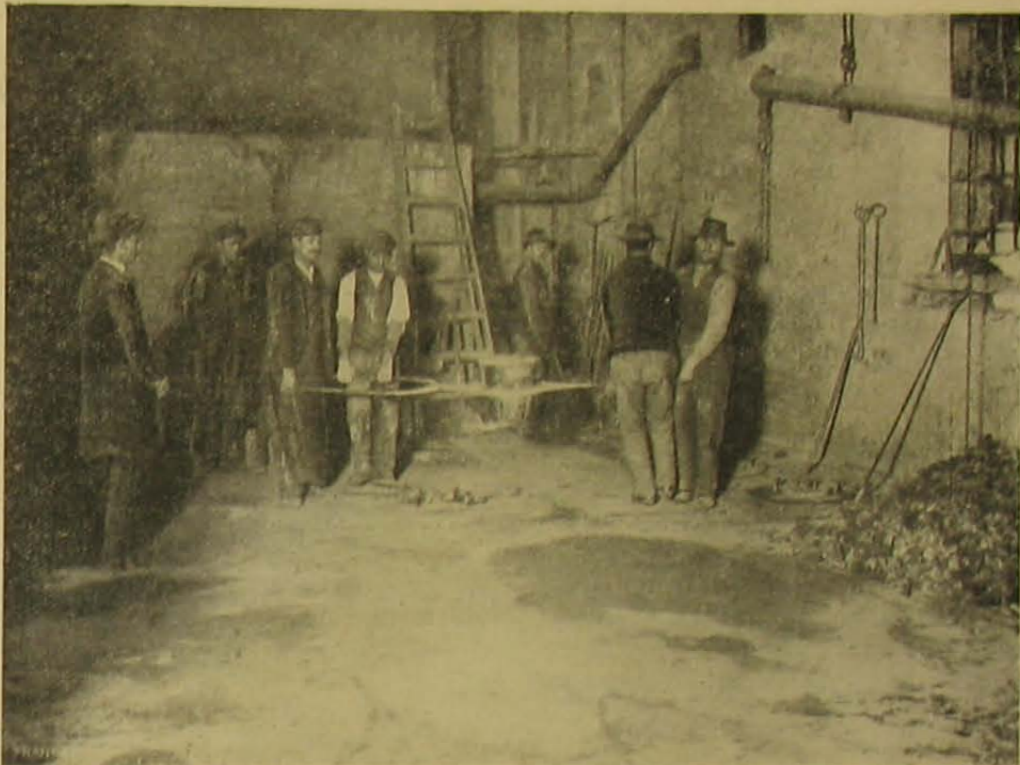
A büntető törvényeket kítűnően ismerik, jól tudják, hogy teljes nyilvánosság esetén meddig mehetnek, azü-

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migrálot és fejfájást elmúlasztja. — Árát K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kisponton. Orvosok által ajánlva. Három debonál ügy. postal szállítva.

Az olvasztott bronzet graphit-tégelyben a súlyasztó gödörben levő formába hoz visszük.

A bronz beöntése a súlyasztó gödörben levő formába.

Hogyan készül a bronz szobor?

kebb körben azonban annál nyittabban járnak el. Tulajdonképen eljárásukat rendszerint a következmények világítják meg. Leleplezőök ép ezért igen nehéz. Az igazság esetén a nyomozás hasonló más büntetendő cselekmény nyomozásához. Megállapítjuk a tényállást, beszeresszük a bizonyítékokat a összegejtjük mindazon adatokat, melyek a büncselekménnyel összefüggnek. Legérdekeltebb bizalmas egyéni szerzői, a kiből a szocialista helyi vezetők teljesen megbíznak. Ezekről azonnal megtudhatjuk, hogy ki, mikor és hol, kiknek jelenlétében követta el a büncselekményt s ennek hatása alatt mit határoztak. Ezen az alapon gyors eljárással lehetővé válik a nyomozás sikeres keresztülvitele a főként az esetleg tervezett törvényellenes mozgalom megállítására.

Az igazság nyomán felfutáló a a törvényt sértő mozgalmak a btkv. 152., 153., 163., 175., 177. és 178. szakaszokba ütközhetnek. Ezek közül mindenestre a leggyakoribb 177. §. megsértése: a magánosok elleni erőszak a munkabér felszámoló és lezállítása végett. Ezen cselekményt egyes ember is elkövetheti, ha erőszakot vagy fenyegetést alkalmaz a munkabér felszámoló vagy lezállítás céljából s elkövetik csoportosan, ha hasonló célból, bár erőszak vagy fenyegetés alkalmazása nélkül gyárak, műhelyek stb. előtt összegejtőznek. Egyszerű összegejtés a munka abbahagyására s annak tényleges elhagyására (striket) bármily sürűn fordul is elő s bár mekkora kárt okoz úgy a munkaadónak, mint a munkásnak, még az egész ország gazdaságának, nem csak a 177. §. fogalomkörébe.

A munkamegazsínítések csak akkor válnak büntethetőkké, ha a munkát valamely munka teljesítésére szerződés kötelezi. Az ilyen szerződéseség, továbbá a szerződéseségre való rábeszélés kihágást képez, mely a mi viszonyaink között, különösen aratás idején az elvállalt aratás munkák körül fordul elő s büntetőségét a Munkadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyról szóló 1898. évi II. törvényekkel 20., 37., 42. és 65. §-a határozza meg. Hasonló rendelkezéseket tartalmaz az ipari munkásokra nézve az elpartörvényről szóló 1884. évi XVIII. törvénycikk és a Gazda és a gazdasági család közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1907. évi XLV. t. az.

A szociális mozgalmakat a rájuk vonatkozó főbb törvényrendeletekkel együtt ezekben vizoltatn voltak: végül viszotörvény a csendőrök a munkakérdés körüli eljárásra, nem ajánlatom eléggé, hogy véssék felkölthet, szolgálati utasításunknak ide vonatkozó arany szavát, mely szerint: «A csendőrök munkásokkal szemben való fellépése tisztelget és bizalmat gerjeszt s olyan legyen, mely őket a közönség és közbiztonság fenntartásának szükséges voltáról és az államhatalomnak erre vonatkozó komoly akaratáról meggyőzi és csak a csendőrségben támpontot is mutat az igaztók oszibgatásai vagy megfélemlítés kísérletét elleni és így saját valódi érdekeik megvédésére.»

Csendőrnek szolgálaton kívüli szórakozása.

Irta: Ligeti Alajos őrszervező.

Talán nem teljesen munkát végzők, midőn a térszerezett tapasztalataimat, hogy a csendőr, szolgálaton kívüli szabad idejét hogyan és mivel töltse, miként értékesítse, hogy az az intézménynek és államának minél nagyobb hasznot hozó legyen, bajtársaim figyelmébe ajánlom. Ennek a kérdésnek a taglatásánál nem hagghatom figyelmen kívül, hogy

1. a csendőr különlegesen hivatalánál fogva, még akkor sem számít meg a közbiztonság őre lenni, a midőn a lakonyából szórakozás céljából távozik;

2. éppen eme különlegesen hivatalánál fogva kötelezettségre, megváltatni a helyet és a társaságot, a hol és melynek körében szabad idejét eltöltöni kívánja; és

3. hivatalának csak akkor képes a csendőr minden tekintetben megfelelni, ha ismeretének bővítéséről és elméjének műveléséről egy pillanattig sem feledkezik meg. Az első két ponttal azt hiszem röviden végeztem, mert hiszen az itt felsorolt kötelezettségek szabályaitkon és utasításainkon alapulnak és minden csendőr előtt eléggé ismeretesek. Tudja minden csendőr nagyon jól, hogy még sáfája vagy bárhol való szórakozásán idejében is, ha bármint közbiztonságl zavart jelenséget észlel, a szolgálaton kívüli viszonyra nézve azonnal megszakít és, még ha bizonyos körülmények következtében közvetlen fellépése nem is lehetséges, mindenestre a szükséges intézkedések megtétele utól semmi körülmények között sem vonhatja ki magát.

Épúgy tudja azt is minden csendőr, hogy gyntus egyének társaságában vagy romszékbe lebujban mulatozni szolgálaton kívül sem szabad és bizonyára van minden csendőrben ennyi jellem és őnézet, hogy az ilyen helyen és társaság körében való mulatozást meg sem kíséri.

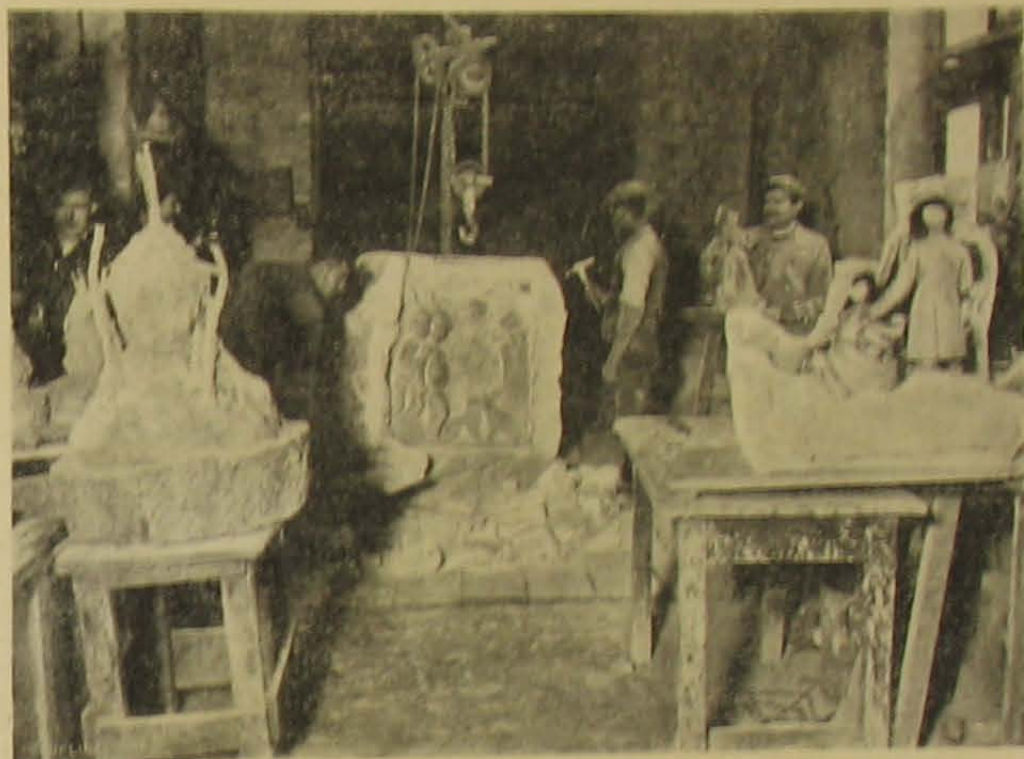
Mindéből azt látjuk, hogy a csendőr szolgálaton kívül szabadidejével sem rendelkezik teljesen korlátlanul, legalább nem olyan értelemben, mint például egy polgári ember, vagy akár más hivatalnál bíró polgári közbiztosok.

Elvőre azonban a csendőr is csak ember; neki is megvan az igénye és vágya a tisztaságon szórakozásra. A csendőr nem lehet állásul és minden fogékonyság nélkül a szórakozás iránt s bizonyára ő is vágyik olyan helyre, a hol a jól végzett munka után kedélye a szórakozásban felüdül és felfrissül.

Érts a felfrissítésre és felüdítésre a csendőrök nemcsak feltétlen joga, de szüksége is van. Ezt hatványozott szükségessé vitt erre, mert hivatalon rendkívül fárasztó szolgálatlással van összefüggés.

Az a kérdés merül fel tehát, hogy ha egyrészt nagy szükség van a szolgálaton kívüli hasznos szórakozásra, másrészt mivel hivatalánál fogva egy a szórakozás hely, mint a társaság megválasztásán annyira korlátolt, hogyan töltse hát a csendőr szolgálaton kívüli szabad idejét, hogy mindkét irányban a helyes uton menadjon, t. i. hogy szórakozású szükségletét is kielégítse és a társaság és hely megválasztásánál is a szabályokkal és saját felkötésével mégis korlátlanul elmergődjön.

E kérdés felvetése vezet egészen arra a határozott álláspontra, hogy hivatalának csak akkor képes a csendőr minden tekintetben megfelelni, ha ismeretének bővítéséről és elméjének műveléséről egy pillanattig sem feledkezik meg. Ez a tétel adja meg a választ a fentebb

A mészét lebontják.

A kitöltött szobrot lényegbránsok kitöltésébe (csiszolás).

Hogyan készül a bronz szobor?

felvetett kérdésre. A csendőr szabad idejét használja fel ismereteinek bővítésére és lelkének művelésére.

A műveltség az ember legértékesebb kincse; olyan kincs, mely semmi mással nem pótolható. A birtok elpusztulhat, a pénzt elveszithetjük, de a műveltséget semmiféle hatalom, semmilyen soracsapás vagy szerencsétlenség el nem ragadhatja tőlünk. A műveltség minden körülmények között olyan tőke marad, mely bármikor értékesíthető és biztos kamatozatot hoz.

Műveltség elérésére törekedni minden ember legesen-
tebb kötelessége, már annál is inkább, mert a tudatlan ember majdnem az állat színvonalára süllyed.

De legfőképe azért kell törekednie a műveltség elérésére, mert a nagy közönységgel állandó érintkezésben áll, folytonos megfigyelésnek és bírálatnak van kitéve, és mert kit-kit fellépése, magatartása, modora valamint beszédének és cselekedetének értelme és értéke szerint becsülnék meg.

A műveltségbe beolvad a bátorság és tapintat fogalma is. A mely csendőr művelt, az egyuttal bátor és tapintatos is, mert ennek felhasználásával szűkség esetén mindenkiel szemben társadalmi állás és személykülömbőség nélkül, képes kötelességének teljes tudatáva megfelelni a mindazt, a mi tekintélyét és jövőjét veszélyeztetni, kikerülni.

A csendőr szolgálatteljesítése közben megfordul a társadalom minden rétegében és hivatásának teljesen csak akkor felelhet meg, ha eme társadalmi rétegek nem csak a fegyver viselőjét, vagyis a megbízatásával járó hatalmat, hanem a józanon gondolkozó, tisztán látó, értelmes és megfelelő ismeretekkel bíró, vagyis a művelt embert is tisztelik benne.

A csendőr lehet hivatása teljesítésében még oly buzgó is, igazi sikereket csak akkor érhet el és az igazi siker biztosítékát nyújtó köztisztaságra csak akkor tehet szert, ha a szorosban hivatásával járó ismereteken kívül általános műveltsége is van.

Az a csendőr tehát, a ki teljes erejéből és minden alkalom felhasználása mellett nem törekszik az általános műveltség elsajátítására, bünt követ el önmaga ellen, mert a legértékesebb kincset könnyelműen eldobja magától; de vétkezik a szolgálat érdeke ellen is, mert a műveletlen csendőr csak egyszerű gép, közönységes hár, melyet ide-oda rángathatnak; de életre való feladatok kivitelére, a szolgálat valóban sikeres végrehajtására alkalmatlan.

A csendőr szolgálaton kívüli szabad idejét tehát addig, a míg megfelelő személyismeret és a csendőr hivatásával összeegyeztethető megbízható társadalmi állás egyének ismeretével nem rendelkezik, bizalmasabb szórakozásba sehol ne bocsájtkozzék, még akkor sem, ha ily neki való társaságra szert tett; ezek felkeresése sobase vezérelje a csendőrt valamely korszakába, vagy kávéházba, legyen az bár tisztességes helyiség is, csupán az a szándék, hogy ott kisebb vagy nagyobb mennyiségű szeszes italt fogyasszon el. Tartsa szem előtt akkor is, hogy megjelenésének szórakoztató jellege mellett is bizonyos ismereteit bővítse.

Mindkét cél: a műveltség megszerzését és a szórakozást a csendőr akkor éri el és úgy egyesítheti, ha szabad idejét tanulmányos és szórakoztató folyóiratok és nevesebb íróiak műveinek olvasására fordítja.

Az ilyen művek olvasása nem csak szórakozást, de valódi élvezetet, sőt gyönyörűséget is nyújt és emellett látkörünket tágitja, elménket élesíti, tudásunkat gyara-

pitja és idővel az ismeretek kincetárává gyarapítja agyunkat.

Fordítsa tehát minden csendőr bajtársam szabad idejét hasznos és szórakoztató könyvek olvasására és akkor szabad idejét nem csak kellemesen fogja eltölteni, de csakhamar eléri azt is, hogy mindenki, mint művelt intelligens embert fogja tisztelni és becsülni. Mindezek elérése után előrelátbatólag nem csalatkozom azon reményben, hogy az ily csendőrök soha, vagy nagyon ritkán jutnak kellémetlen helyzetbe.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A végrehajtó vége.

Irta: Máthé Miklós törzsermester.

Aféle agglégény ember volt Zagyvarékason Félix József községi végrehajtó. Fiatalabb korában pap volt, de bizonyos, ide nem tartozó összeférhetlenségi eset miatt le kellett vetnie a reverendát és így lett végrehajtóvá és ezen nem éppen irigyelt állást megfelelően betöltötte.

Ellensége volt bőven; egyrészt legényi mivolta bizonyos szimpátiát biztosított neki az eladó lányok körében, és nagyon lehetséges, ámbár köztudomásra nem jutott, hogy ebből kifolyólag az erősebb nem képviselői közül ellenségei is támadtak. Az azonban teljesen bizonyos volt, hogy végrehajtói hivatása csak ellenségeket szerzett neki. S ez elvégre nem is csodálatos, mert senki sem szereti, ha hosszú éveken keresztül, verejtékkal megszerzett holmija, a végrehajtó közbenjárása mellett, babár törvény szerint jogosan is — dobra kerül.

Hogy aztán a kétféle ellensége közül melyik kategóriába tartozott az a nem éppen becsületes ember, aki Félix Józsefet 1905. évi május hó 7-ére virradóra agyonütötte, azt kellett volna Simon járásörmesternek, kit az esetről értesítettek, kideríteni és az igazságszolgáltatás kezébe adni.

Simon járásörmester már 20 év óta szolgál a testületben a mindig Pest megyében, Félix Józsefet is ismerte személyesen; az is bizonyos, hogy hosszú szolgálati ideje alatt ennél az esetnél különbeket és bonyodalmasabbakat is derített már ki, mégis nagy gondot okozott neki, hogy a már említett kétféle ellenség közül melyik között keresse a tettest. És ez annál nehezebb volt, mert Félix egyedül lakott és így senki se tudott felvilágosítást adni arról, hogy mikor és hova ment el hazulról a meggyilkoltatását előző estén.

Már a helyszíni szemlén véleményeltérés támadt a vizsgálobíró és Simon járásörmester között. A vizsgálobíró ugyanis abból kiindulva, hogy a hulla a vértől majdnem egészen tisztán találtatott az utcán, azt állította, hogy a gyilkosság nem ott az utcán történt, hanem máshol, és csak azután hozták oda a hullát.

Simon járásörmester ellenben amellet kardoskodott, hogy a gyilkosság ott az utcán történt, de mire a hullát feltalálták, akkorára a környékbeli kutyák olyan tisztára nyalták annak fejét, arcát, ruháját, sőt körülötte még a földet is, hogy csak imitt-amott találtak véryomokat.

Meg is magyarázta a vizsgálobírónak, hogy ezen állítása azon egyén bemondásán alapul, aki reggel a hullát megtalálta róla a kutyahadat elriasztotta.

A honzolás során megállapított, hogy a Félix fe-

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárkiből 20 kor., alkatrészekből és gumikból 30% áron. — Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld.

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély havi részletefizetésre. — Gumik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár és varrógép nagyraktár

SZEGED.

jén talált több rendbeli folytonosságbiányok, bizonyos tompa kemény tárgynak, — ami lehetett ólmos végű bot is, — a fejhez való többszöri és nagy erővel történt odaütődéséből keletkezettek és rögtöni balált okoztak.

Ezekután pedig, mivel már csak az volt hátra, hogy ama bizonyos tompa és kemény tárgy tulajdonosa kiderítessék, a vizsgálóbíró eltávozott és Simon járásörmester, mint a nyomozás vezetője, rémséges gondjaival egyedül maradt. Azaz, hogy a csendőrei vele voltak.

Kereste és kutatta is társaival egyetemben, ernyedetlen szorgalommal és nem kevesebb kitartással a tettest úgy a végrehajtást szenvedettek, mint az esetleg szerelmileg megcsalattatottak között, de biába.

Már hatodik napja kutatott, keresett, kérdezett, de eredmény nem mutatkozott a látbatáron, sőt a még akkori körülményekből egyenesen arra következtetett, hogy belátbató időn belül nem is lesz eredmény.

A hatodik napon azonban olyan adatokra bukkant Simon járásörmester, a melyeket felhasználva, másnapra teljes eredményt mutatbatott fel.

Sikerült ugyanis, egy besugó adatai alapján megállapítani, hogy Félix, a legyilkoltatását megelőző estén, egyik kocsmában mulatott. Ott volt még rajta kívül özvegy P. J.-né jó módu és még elég tetszetős asszony is, egy férfi ismerősével. Ezeken kívül még csak egy napszámos külsejű ember pálinkázott a söntésben.

Félix, mint aféle legényember, udvarolni kezdett az asszonynak, de már ekkor ittas is volt és borral kezdte az asszonyt is kínálgatni, mikor pedig az a bort el nem fogadta, egy egész üveg — félliter — bort a fejére és nyakába öntött. Ezért az asszony arculütötte.

Félix azt hitte, hogy ezzel a dolog el van intézve s tovább iddógált, majd újból csintalankodni kezdett az asszony körül, ami ellen az hol kézzel hol szóval tiltakozott, de végre is megunva a folytonos kötekedést, kiment a söntésbe és félrehívta azt a munkás külsejű embert, a kit ő nagyon jól ismert, és rövid idő alatt rábeszélte, hogy menjen az ő — az asszony — lakására s az istállóban alvó legényfiát ifj. P. L.-t keltesse fel, hívja ide és együttesen verjék meg Félixet. Ha ez megtörtént, másnap jöjjön el lakására, majd megkapja a jutalmát.

Kiss L. József, zagyvarékaasi lakos napszámos, mert ő volt eme munkás külsejű egyén, elvállalta a megbízatást, az asszony fiát felköltötte s az egy vasvilla nyéllal, melyen a törött vasvillának a köpüje is rajta volt, ő pedig egy ólmos végű bottal felfegyverkezve lesbe álltak azon az uton, ahol Félixnek baba felé kellett mennie.

Jött is nemsokára. A mint arra a helyre ért, hol támadói vártak, ezek hirtelen előugrottak s mire Félix meglepetéséből magához térhetett és védekezhetett volna, már agyon volt ütve, még pedig oly zajtalan körülmények között, hogy az utca két oldalán lakók közül sem vette észre az esetet senki.

Az özvegy fia erre hazament, Kiss L. József ellenben nem tudott szó nélkül bazamenni, hanem bezörgetett a helyszínével szemben lakó K. Erzsébethez, s mikor ez az ablakon kiszólt bozzá, hogy mit akar, arra kérte, hogy másnap P-nének mondja meg, hogy itt volt az éjjel.

Ezen adatok alapján őrizet alá vétetett a jeles társaság. Kiss József csakhamar töredelmes vallomást tett s elöadta, hogy csak ittas állapota indította arra, hogy a

P.-né megbízását, melyért az neki 10 koronát ígért, elfogadja. Botját azonban nem tudta előadni, mert az eset után megbánva tettét, ittas állapotban, valahol eldobta és nem emlékszik a helyre.

P. L. a legény is beismerő vallomást tett, hogy a a vasvilla nyéllal nehányat ütött Félix fejére és karjára. A vasvillanyelet is beszolgáltatta. Azt azonban úgy ő, mint Kiss tagadták, hogy szándékukban lett volna Félixet agyonverni, ők csak megverni akarták, de agyonverni nem. Határozottan állították, hogy mikor ők még ott hagyták Félixet, az még elt.

Csak az özvegy tagadott mindent. Hogy Félix őt borral leöntötte, azt beismerte, de azért elegendő elégtételnek tekintette az arculütést. Tagadta, hogy Kiss a Félix megverésére felbujtotta volna. Minthogy azonban Kiss beigazolta, hogy Félixszel soha ellenséges viszonyban nem volt, a kocsmáros pedig, hol az egyezség történt, bizonyította, hogy látta P.-nét Kissel hosszasan beszélni, Simon járásörmester, a két férfival együtt az asszonyt is letartóztatta és átadatta a kecskemeti kir. törvényszéknek.

Itt azonban a lefolytatott bűnügyi eljárás során csak Kiss József találtatott bűnösnek és 4 évi fegyháza ítéltetett; míg az özvegy és fia felmentettek.

Simon járásörmester pedig, természetesen a nyomozásban segédkező alárendeltjei hozzájárulásával, egy újabb és szép eredménnyel gyarapította eredményeinek amegy is érdekes és szép sorozatát.

KÉPEINKHEZ.

Hogy öntik a szobrot?

Mi laikusok, egy-egy új szobor láttára, kíváncsiak leszünk, hogy miként is készül a szobor. Az alábbiakban rövid magyarázatot adjuk a bronzszobrok készítemi módjának. A bronzszobor formáját agyagból gyurja ki a szobrász; az ezután következő öntés már technikai munka lévén, erre alkalmas műhelyekben, gyárakban, többnyire a művész személyes felügyelete alatt végzik. Az öntéshez, hogy az öntvény negatív mását, a formát elkészíthessék, plasztikus, szilárd és lyukacsos formázó anyag szükséges. Erre a célra legjobban megfelel az agyaggal kevert homok. Első képünk a homokformázást mutatja, a mint az eredeti gipsz mintát kiformázzák homokban. Hogy a leöntendő szobor negatív alakját megkaphassák, a formázó anyagokba beforrázzák a mintát. Ez lehet mintaviaszból vagy agyagból, esetleg faból, sőt használnak réz-, cink-, ón-, ólom- és antimon öntvényekből készített fémmintákat is. A szobor leöntése előtt a megolvasztandó bronzot 1200 C. fokra hevíték s grafit tégelyben elszállítják a súlyesztőgödörben elhelyezett formához. Mikor beöntik a szobrot, beborítják a felül-alul nyílt s a szobor alakjához igazodó formaszekrényvel, majd beporozzák a mintát s befedik és betömökdi finom homokkal. Aztán a felesleges bomokot vasvonalzóval leuorolják és a szekrény tetejére deszkát téve, az egész szekrényt megfordítják és ismétlik az előbbi eljárást. Ha ez megtörtént, a formaszekrényeket kalapáccsal megveregetik, a felsőt az alsóról leemelik, aztán a mintákat a homokból eltávolítják és kiemelik a szobrot a formából. Ekkor következik a szizellálás, melyet fémiszobrászok végeznek. Az itt közölt képek a szoborkészítem egy-egy részletét mutatják.

Brucker Győző Nándor és Társa

órás, ékszerész.

GYÖR 33. sz.

A m. kir. csendő ségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

HIREK.

Ellenszegülések. Tóka János szakcsi örsbeli örevezet, február 8-án délután hat órakor, a tolnamegyei szakcsi szőlőhegyen, szolgálatletjesítés közben a neki ellenszegült Vincze Ferencz szakcsi lakossal szemben, annak könnyű sérülésével végződött szuronyfegyvert használt. Lajter Henrik cz. őrmester pedig február 10-én a pozsonymegyei Spácza községben teljesített szolgálata alkalmával a neki szintén ellenszegült Hruska Antal spácza lakos földműves ellen, annak is könnyű sérülésével végződött szuronyfegyvert használt. Az ügy kivizsgálása mindkét esetben folyamatba tétetett.

Egy őrmester megtámadtatása. Február 9-én délután hat óra tájban a Temesmegye kizetői örsének Korda Lajos cz. őrmester és Király József csendőrből állott járőr a székáshatárbeli, többrendbeli lopással terhelt Andreszku fiúveket, kikérdezés végett a pányovai községbázához kísértte. A terheltet kikérdezése alkalmával, azoknak atyja Andreszku Illés hivatalosan a községbázába betolakodott és a kikérdezés foganatosítása közben fiaival beszélni akart. Ezt meggátolandó, Korda őrmester Andreszku Illést a helyiség elhagyására szólította fel. Andreszku azonban, a helyett, hogy a helyiségből eltávozott volna, Korda őrmesterre vetette magát és azzal dulakodni kezdett, s miután az őrmestert ismételt felhívás után sem bocsátotta el, illetve azt megragadva tartotta, az őrmester mellett állott Király József csendőr, a szorongatott járőrtársa védelmére kardot rántott s azzal a támadó Andreszku fejére egy vágást mért, a minek következtében az illető súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett.

Bíróválasztás. A beregmegyei Kacsongva községben a legutóbb megtartott bíróválasztás alkalmával mintegy 60—80 főből álló tömeg a választási helyiséget megrobanva, a választást vezető szolgabíró, mert az nem a nép jelöltjét kandidálta, agyonveréssel fenyegette. A választóbélyegbe bebatolni szándékozó tömeget, a salánki örsről, Csik Miklós cz. őrmester őrsparancsnok vezetéke alatt kivonult Bohunyak Demeter cz. örevezető, Galik András és Bagossy Sándor próbacsendőrből állott járőr visszaszorította, mely alkalommal ifj. Szacsa Ferencz, Aniszko Gábor és Aniazko László a csendőrök szuronyaitól könnyű sérüléseket szenvedtek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Öngyilkosság, baleset és iszákosság. A dán statisztikai hivatal által az 1896-tól 1905-ig terjedő tízévre vonatkozóan közölt adatok szerint minden száz ezer emberre huszonkét öngyilkosság esett. Az arány négyeszer akkora a férfiaknál, mint a nőknél. A huszonöt-hatvanöt éves férfingyilkosok között minden második alkoholistá volt. Ezenként átlag hat-száz haláleset történt baleset következtében, ezek közül százötven munka közben. A baleset folytán meghalt tizenöt éven felüli férfiak közül minden ötödik, a negyvenöt éven felüliek közt minden harmadik iszákos volt.

Irodalom a fegyházban. Egy berlini újságíró a minap a mewe-i (nyugatporoszországi) fegyházban járt. A fegyház igazgatója kalauzolta őt végig a cellákon. Az egyik cellának a lakója ép litografálással foglalkozott a mikor a birlapíró a fegyházigazgató kisérétében belépett hozzája. Az intelligens külsejű rab a börtönben azzal tölti idejét, hogy könyveket ír és azokat fogolytársai részére könyvatosan sokszorosítja. Mikor a fegyházba került, eleinte szabómunkákat végeztek vele. De utóbb aztán megengedték neki, hogy irodalmi bajla-

mat kövesse és hogy olvasóközönségévé tegye a fegyház rabjait. Több kötete forog már közkezen a rabok között és az egyik munkájáról dicséző bírálatok jelentek meg a sajtóban. Azelőtt nem foglalkozott írással. Az újságíró néhány barátságos szót intézett hozzá, a mit ő nagyon hálásan fogadott. Mikor a vendég eltávozott a cellából, a fegyházigazgató elbeszélte még, hogy ez a rabköltő nem más, mint D. német báró, a ki már harmadszor került börtönbe. Legutoljára nagy család miatt hét esztendei börtönre ítélték.

Ködágyuzás. A tengeren utazók s a tengerparton lakók számtalanszor sajátos, ágyulövöldözéshez hasonló zajt tapasztalnak, melynek eredetét megmagyarázni nem tudják. Rendesen a forró időszakokban történik meg a tengerpartokon, mikor a levegő csaknem egészen tiszta és a nagy gözölgés köde már szétfoszlott. Úgy látszik, nincs belyhez köve ez a rendesen kora délután hallható dörgés. Verulamj Baco is említi már. Ebben a százdabban jóformán minden felfedező hallotta s mindenütt azt hitték először, hogy ágyúznak. Valószínű azonban, hogy a rejtelmes hang a köd szétoszlásakor támadt villamos erő robbanása. Broeck E., belga tudós kiderítette, hogy a titokzatos lövések ereje, iránya és tartóssága különböző és hogy a hang inkább a légköri változásokkal, mint a tenger vizével van kapcsolatban. Európában Calais és Ramsgatte között hallható. Európán kívül Barisal mellett és pedig oly erősen morajlik, hogy a távol levő Kalkuttában is meghallják.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kértatol vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, könnyességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálatlalt ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szűvegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdésösköndéseknek eleje vételessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Körösmenti. 1—5. Kérdése még korai. 6. Mezőtúr tájára.

S. örv. Czege. A hatóságilag megállapított záróra mérvadó.

35. 1—2. Nem értjük kérdését. Igényjogosultsági igazolvány nélkül állami állásra hiába pályázik. Próbaszolgálatra óhajt menni? Akkor folyamodványához csak az iskolai bizonyítvány csatolandó. Ha a kérdést világosabban szövegezi, akkor érdemleges választ kap.

H. J. 1. Törzsőrmesteri tanfolyam ez évben nincs. 2—4. Még nem tudni biztosan.

Sz. «A szerb és magyar határezelen szolgálatot teljesítő csendőrök kötelesek-e az örsre, ha szolgálati pótdíjat élveznek, befizetni?» Nem értjük!

33. Olvassa el lapunk múlt évi 45. számában «Többnek» adott tizenötünket.

Hegyalja. 1. 1904. évi április havában. 2. Olvassa el lapunk f. évi 6. számában «K. Sándor cs. cz. örv. Kozozsvár» alatti üzenetünk 2. pontját. Az abban mondottak az ön által kérdöztetkekre ezintén alkalmazhatók.

Feketehegy. 1. Az engedélyt a rendőrkapitány illetve főszolgabíró adja meg. 2. Attól függ, hogy az engedélylyel a zárórára meddig lett meghosszabbítva.

S. P. 1. Feleslegesnek tartjuk megmondani, minden próba-

csendőr tudja. 2. Jogi személy alatt értjük: „Egy vagy több határozott vagy határozatlan mérvben részes személy vagyoni jogi vagy vagyoni jogi érdekű viszonyainak közös tömegét, mely más viszonyokkal való azonos vonatkozásai szempontjából önálló alanyisággal ruházhatók fel.” — 3. Sógornak, illetve sógornőnek. 4. Magánvállalatoknál alkalmazott tisztviselők.

36. Egyre megy.

A remény holdjogit. Kiszérolja meg, kérje szolgálati uton. **Zenta.** 1. Bármikor jelentkezhettek, nincs naphoz kötve. 2. Nem határoz. 3. Lehet; a területre nézve illetékes postai igazgatósághoz.

Báb-játélc. Annyiféle van s oly sokféleképp játszáik, hogy annak leírásába nem bocsátkozhatunk. Még kell azonban lenni a játékszabályoknak az illető bódésnál, a ki azok előmutatására kónyszeríthető s így a viszályok korlátok közé szoríthatók.

M. B. Formészottudomány közlöményekre azon rovatban helyünk nincs.

B. örsvezető. Azok is, a kik ordőri vizsgát nem tettek, de fel vannak esketve. Fegyvereik adómentesek.

Tudnivágyó. 1. Helyesen gondolják. 2. Eldadásuk szerint az örs helyesen jelentette fel valamennyit a járásbírószághoz.

Tanács. Okosabb dolgokon törjék felüket.

Felvidéki. 1. Nem, mert a nyugdíjba csak ténylegesen eltöltött idő számítható be. 2. „A leányzó nem halt meg, csak alszik”. 3. Illetékszabályzat értelmében: nem.

Tordai. 1. Kérdése még korai. 2. Mily újításokra gondol?

K. J. örsvezető Torda. Jelenlegi nyugdíjának élvezetében marad.

Fahsi csendőr. 1. Nem. Rendszerint még addig sem.

Aggódó. Nem hiszszük.

Hukúsz. Kérdése még korai.

B. S. csendőr. 1—2. Magánjogi kártérítésről lehet csak szó. 3. Ha nincs megyei szabályrendelet, a mely a felszínre került emberi esontok eltörléséről intézkedik, akkor nem képez semmit. Tulajdon elleni kihágást azonban eomni esetre sem.

Sz. J. nyug. csendőr. Döntés a napokban várható.

K. K. csendőr. A házalást az 1852. évi szeptember hó 4-én kiadott császári nyílt parancs (pátens) szabályozza, a mely a szokásjog alapján még mindig érvényben van.

E. örsvezető Hossva. Nincs joga.

II. örmester. 1. Kérdés: Megengedhető-e a válaszat egy oly község belterületén, a hol a házak ezétszórán fokszonok, minden házból 1—2 holdnyi föld tartozik, a mely részben szántó-föld, részben pedig szőlőként műveltek? Holott a klbt. 115. §-a és a közutakról és vármokról szóló 1890. I. tcz. 121. §-a ellentétes intézkedéseket tartalmaz? Válasz: A felvetett kérdés megoldására magunkat illetékesnek nem tartjuk ugyan mindazonáltal a törvények látszólagos ellentétét felderítjük. A köznakról és vármokról szóló 1890. évi I. tcz. 121. §-a szerint: községek belterületén egyáltalában... lőni, vagy robbanó tárgyokat eldurranítani tilos. Ezen §-oly községek belterületét érti, ahol a lövés által emberek élete, vagy testi épsége veszélyeztetve van; tehát oly esetekre vonatkozik, a mikor a házak, tolkok oly közel vannak egymáshoz, hogy a kilőtt lövedék nagyon könnyen bajt okozhat. A klhgt. 115. §-a pedig „hatósági tilalom” elleni lövésről tesz említést s így azon két törvény rendelkezése ölesen megkülönböztetendő a válaszatról szóló 1883. évi XX. tcz. határozóványaitól. Mindgyik törvény más és más esetről szól s így azok a jelen esetre nem alkalmazhatók. Az utóbb említett törvény 2. §-a pedig megengedi a vadászatot a 200 holdnál kisebb területeken is, ha azok — nunt az a jelen esetben tényleg fennáll — „kertileg művelteknek”, vagy „szőlők” képeznek. Mindenesetre kívánatosnak tartjuk, ha ezen kérdés — adott esetből kifolyólag — egy curiai döntvénnyel rendezetnék. 2. Fel van ró igazosítva, hiez azért fizet foggyoradót.

K. J. örmester. 1. Illetékes helyről nyírt értécsítés szerint; nom. 2. Becsületsértést.

Rozgonyi, Viktorin, Zánbó örmesterek, Rác Lajos, Nagy Géza, Nagy Sándor örsvezető és érdeklődő: Sorajogyeik nem nyertek.

Valuch órav. Sorajogye nem nyírt.

Parlacs. örav. Sorajogyeik huzási iajstromát a „Morcur” kiadó-hivatalából (Budapest IV. váci utca 37) besorozhatók.

HIVATALOS RÉSZ.

Örsáthelyezések.

A m. kir. II. számú csendőrkerület lugosi szárnyának területén Petnik községben elhelyezve volt örs, 1909 febr. 1-én Jabloniczára helyeztetett át.

A m. kir. IV. számú csendőrkerület sátoraljaúj helyi szárnyának területén Kisczigánd községben elhelyezve volt örs, 1909. évi február 1-én Nagyczigándra helyeztetett át.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület brassói szárnyának területén Ceernátfalu községben elhelyezve volt örs, 1909 febr. 1-én Türkösre helyeztetett át.

Különítményfelállítás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület újvidéki szárnyának területén fekvő Nádajla községben, 1909 febr. 10-én egy 4 főből álló különítmény állíttatott fel.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Áthelyeztetettek:

1909. évi február hó 1-ével:

Tompai József járásörmester, a IV. számú csendőrkerulettől a VI. számú csendőrkerülethez és

Goöz József járásörmester, a III. számú csendőrkerulettől, a IV. számú csendőrkerülethez.

Előléptettek:

1909. évi február hó 1-ével:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:
Kukla Ferencz,

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Hantal József, Csillag János, Eberhardt Sándor, Turesai Nándor, Tokai János, Vas Ferencz II., Berecz György, Széll Mihály, Szalai István III., Temlin József, Posch István, Pap János I., Keresnár Lajos, Serik Ferencz, Tóth Lajos II., Krommer József Alfréd, Pongrácz Pál, Kiss János I., Takács János I., Husz József, Polgár Péter, Pülöp István, Pap József I., Takács Ödön, Herbeck János, Deák István, Pálfi István, Barók József és Kőr József, továbbá

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Ujvári Tivadar, Endrész István, Fejér Ferencz, Hompoth Ferencz és Lajos Károly, végül

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Tim József, Friedmann Sámuel, Gyurina István, Pándi József, Kohin Ferencz, Szűcs Sándor, Kupa Mihály, Cs. Szabó Ferencz, Rodendorfer András, Papp János I., Kúdlár András, Bagosi Ferencz, T. Nagy István, Rajkó József és Beke Sándor örsvezetők, címzt. örmesterekké.

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Gábor cz. örsvezető, örsvezetővé.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Uri Károly, Horváth Dénes, Vasadi Lukács, Mun-

tyán Miksa, Mátyás János, Jakab József III. és György János,

a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Pápa János I., Blága Péter II., Bende József, Mihailovics Ferencz, Vida Sándor és Karsi János,

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Kovács János II. és Dócs József,

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Erdődi János, Ács István, Varga Ferencz I., Palaki Ferencz és Horváth István I., végül

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:
Szél Károly és Ruffai Mihály csendőrök, csendőr cz. őrsvezetők.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Filipinyi Pál, Ulbert József, Arany László, Farkas Mihály, Békési József, Kárpáti Mihály, Avár József, Varga János I., Kreisz Pál, Szántó István, Tarpai István, Győri Radován, Mándi István, Köntös Pál, Bakai Mihály, Karacs Sándor, Németh József II., Horváth Pál, Vakulya Károly, Asztalos András, Bihari Ferencz, Rákóczi Márk, Siklován Tivadar, Váradi István, Farkas József, Pap Sándor II., Sebestyén János, Kiss Győző, Karasi István, Kara Lajos és Opra Bódi Pál;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Koczor Ferencz II., Bán János, Südi Ferencz, Varga János, Palaki István, Vippler Ficzom Jenő, Gyalóközi Bálint, Kovács János, Trojkó György, Antal Sándor, Magyar István, Horváth György I., Fintics Sámuel, Busa Vendel, Kötél Antal, Eilner Károly, Major Kálmán, Dömötör József, Gosztoláncai József, Viszló Imre, Kovács György, Braundt Tamás, Tihanyi István, Kovács Pál L., Tóth József, Ruzsics István, Poza István, Török István, Mészáros József, Nagy János V., Bellai József és Kámán János csendőrök.

Névváltoztatás.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Armas János csendőr család névét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909. évi január hó 10-én kelt 159311/VI-a. sz. alatt kelt engedélye alapján „Alföldi”-re változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Gál Antal őrsvezető, Kovács Eszterrel, 1909. január 5-én, Marosvásárhelyen.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Lomonosi Sándor őrsvezető, Maczkó Teréziával, 1909. jan. 16-án, Detken.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Móricz Sándor csendőr, Bella Annával, 1908. máj. 24-én, Közegen.

Lukács Lajos cz. őrmester, Császár Juliannával, 1909. jan. 26-án, Vasszentmihályon.

Vértesi István őrsvezető, Jenkner Emma Jobannával, 1909. jan. 17-én, Bielitzben.

Herskics Mihály csendőr, Csere Juliannával, 1907. máj. 26-án, Nagyatádon.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Támpa Ferencz cz. őrmester, Támpa Annával, 1909. jan. 19-én, Illyefalván.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a galgóczi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg természetben lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelv ismerete. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai kir. törvényszék elnökéhez 1909. évi márcz. hó 5-ig.

Egy irtóki állás a pancsovai királyi járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Német, román és szerb nyelv ismerete kívánatos. Négy középiskolai osztály. Kérvények a pancsovai királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi márcz. 4-ig.

Egy I. oszt. és egy II. oszt. erdőoltiszl, egy I. oszt. és egy II. oszt. erdőlegényi állás az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál. Az erdőoltiszl állásoknál fizetés pótlékkal 1000, illetve 700 korona. Természetbeni lakás vagy ennek hiányában törvényszerű lakbér és lakbérpótlék, valamint rendszeresített mellékkiltemények. Az erdőlegényi állásoknál 500, illetve 400 korona szorgalmi díj. Természetbeni lakás, vagy lakbér és rendszeresített mellékkiltemények. A kérvények az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz tolyói márczius hó 15-ig.

Egy házfelügyelői állás Békés vármegyénél. Kezdi fizetés 1000 korona. Természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Békés vármegye alispánjához 1909. évi márcz. 10-ig.

Egy hivatalozgatói állás a m. kir. kereskedelmiügyi miniszteriumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruhajuttatvány 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. kereskedelmi miniszterium elnökiiktató hivatalához 1909. évi márczius hó 15-ig.

Egy főfogóri állás a mária-nosztvai kir. orsz. letartóztatási intézetnél. Kezdi fizetés 1000 korona. Lakpénz pótlékkal 1000 korona. Természetbeni ruházat, naponta 84 dg. kenyér. Magyar nyelv szóban és írásban. Okleveles gépész, villamosvilágítás kezelésében jártasság. Kérvények a mária-nosztvai kir. orsz. letartóztatási intézet igazgatójához 1909. évi márczius hó 10-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 11^a jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Tűzben aranyozott jubileumi kereszték és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Záróramegszegés.

Irta: *Sallász Imre csendőrfőhadnagy.*

Szolgálati utasításunk 27. §-a a csendőr rendszer szolgálati teendői közé sorolja a korcsmai zárórák ellenőrzését is, noha tulajdonképen ezen teendők végzése a helyi rendőrszet körébe tartozik.

A záróra megszegése azon cselekedetek közé tartozik, melyekkel a csendőr leggyakrabban találkozik s annak ismertetését már azon oknál fogva is szükségesnek tartom, mert a törvény intencióit kevésbé ismerő csendőr szolgálati buzgalmában oly kényes helyzetbe is juthat, melynek kimenetelére nincsen arányban az elkövetési cselekedet nagyságával.

Tudok esetet, hogy a járőr részeg egyéneknek a korcsmákból való kizavarásakor megtámadtatván, löfegyveréhez nyúlt s az egyszerű kibágás fegyverhasználatul végződött.

A törvény a közrend megzavarását akarja megakadályozni, midőn a nyilvános garázdálkodások, éjjeli dorhározások, verekedések, részegeskedések szülőökait a záróramegszegésben látván ennek elkerülésére büntető határozatokat állít fel.

Büntetni rendeli a vendéglőst, korcsmároszt és kávéház tulajdonost, ha a hatóságilag megállapított zárórán túl helyiségekben vendégeket időzni engednek, a hatósági közegnek helyiségek bezárása végott hozzájuk intézett felszólításának nem engedelmessékednek, eljárásában őt akadályozzák, avagy vendégeiket alóle elrajtik.

Büntetni rendeli a törvény a vendéget is, ha a korcsmáros, vagy hatósági közeg felhívására el nem távozik, vagy olrejtőzik.

Vegyük honozkés alá e kibágást.

A föltétel az, hogy a hatóság szabályrendeletileg határozza meg a zárórát a téli és nyári óvszakokra. A hol a zárórára nézve hatósági szabályrendelet nincsen, ott e kibágás természetsszerűleg nem is követhető ol.

A hatóság ily értelmű rendelkezését fulvokon a vármegyeyei, városokban a városi szabályrendeletekben találjuk.

Vannak azonban helyiségek, melyek a hatóság engedélyével néhány órával később is zárhatók be a záróra után, sőt esetleg reggelig, azaz korlátlanul nyitva maradhatnak. A csendőr jegyzékkönyvecskéjében ezeltnek

is elő kellene jegyezve lenniök. Megtörtént már ugyanis hogy a csendőr nem ismervo ezen helyiségek kulvezményét, záróra megszegést vólt fennforogni s ok nélkül a korcsmárossal és vendégekkel ellonkezésbe jutott, míg végre felvilágosítottván, szégyenkezvo volt kénytelen visszavonulni.

A záróra betartása iránt azon egyen feloló, ki a fenti nyilvános helyiségekben az italmérseni jogot személyesen gyakorolja, vagy a mennyiben ezen helyiségek bérbe volnának adva, úgy a hérlő. A kaszinó-, olvasó- és társaskör a fenti helyiségek fogalma alá nem esik, így tohát, ha azokban zárórán túl vendégek időznek s a korcsmáros ezen helyiségekben a tagoknak italt szolgáltut ki, e kihágást nem követi el.

Ezen zártkörű helyiségek ugyanis a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályokkal bírnak s így rendszet szempontjából csak akkor esnek kifogás alá, ha az alapszabályok megszegése forog fenn, mely esetben a hatóság a hozzáérkezett feljelentés alapján ezen zártkörű egyeslet megszüntetését a belügyi kormánytól kezdeményezheti. Ily társas körökben a rendért az elnök felelős. Nem korlátozható a mulatozás magánhászakban sem.

A záróra megszegése létrejön, ha a korcsmáros stb. a zárórán, vagy az engedélyezett időn túl helyiségében vendégeket időzni enged. Ha a helyiség zárva is van létrejön e kihágás, ellenben nem fordul elő, ha nyitva is van, de benne vendégek nincsenek.

Megtörténhetik ugyanis, hogy a korcsmát záróra és a vendégek távozását után szellőztetik és tisztogalják s ez okból az még zárórán túl is nyitva marad; ez esetben tehát a büntethetőségnek nincsen alapja. Az mellokés, hogy a vendégeknek italt már nem adnak, de azért azok zárórán túl a korcsmában időznek; viszont nem jön létre ezen kibágás, ha a korcsmáros helyiséget már bezárta és valakinek záróra után pl. az ablakon át italt ad el.

A záróra idejének megállapításánál a közep európai idő vétetik alapul.

Nem mentheti tehát magát a korcsmáros azzal, hogy az ő órája késik, mert e kibágást gondatlanságból is el lehet követni s így a korcsmáros későn járó óráját megigazítani lett volna köteles.

A korcsmáros, vendéglős stb. másodszorban szállal is

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszabályozója. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legjobbb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részére nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakázerően és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árjegyzék kerendő.

elkövetheti a kihágást, hogy a hatósági közeg figyelmeztetése dacára helyiségét be nem zárja. Itt viszont kérdés tárgyat képezheti, hogy a büntetés kit érjen. ha a vendéglős eleget akar tenni a felbírásnak, de vendégek engedetlenségén megtörik igyekezete.

Ez esetben a kihágási büntető törvény 74. §-ának második bekezdéséből kivehetőleg a vendégeket sújtja a törvény. Ha azonban a korcsmáros nem tesz eleget a helyiség bezárása iránti felbírásnak, s a vendégeket távozásra nem szólítja, helyiségét nem zárja be, úgy egyedül ő lesz megbüntetve.

Kérdés továbbá, hogy a rendőri közeg mikor élhet azon jogával, hogy a korcsmába belépve a vendégeket távozásra szólítsa fel?

E kérdésre a feleletet a kihágási büntető törvény nem adja meg s úgy azt a rendőri közegek részére kiadott utasításban kell keresnünk.

Előre kell bocsátanunk, hogy a korcsmában zárórán túl időző vendégek között akad ittás ember is s így a velük szemben való fellépésnek csak az általános szolgálati határozványok VII. fejezett 42. pontja értelmében és eseteiben lehet helye.

Szem előtt tartva fenti határozványok rendelkezéseit, ezen esetek a következők lehetnek:

1. Ha a korcsmában vérengző veselkedés folyik, vagy büntett, avagy vétség elkövetése miatt rendőri közeg sürgős megjelenése szükséges.
2. Ha ott zenés táncmulatság folyik, melyre hatósági engedély nincs, vagy az engedélyezett idő már lejárt.
3. Ha az ottani duhajkodás oly hangos, hogy a szomszédok éjjeli nyugalma megzavarása miatt a járőrnél panaszt emelnek.

Minden más esetben a járőr a korcsmában időzők távozására irányuló személyes felléptét mellőzi, nehogy a különben bekecsen mulató egyének a járőrbe beléköltve, az egyszerű kihágás, a részek ellenességülése miatt, fegyverhasználatban nyerjen befejezést.

Meg lehet azonban, hogy a járőr besugójától megtudja, hogy a korcsmában szerencsejátékokat szoktak űzni s a korcsma előtt elfoglalt figyelő állásakor a járőr is ily meggyőződésre jut s feltehető az is, hogy a vendégeket a kártyaszendély tartja vissza a bazamene-teltől.

Miután a kártyajatek minőségéről való meggyőződés a járőr okvetlen megjelenését igényli, mert ez a saját bőret is féltő korcsmárosra nem biztató, a járőr a vele lévő éjjeli őrral, vagy más községi közeggel, a korcsmába belép, a kártyázás minőségéről meggyőződik s ha a kártyázók részekek volnának, neveiknek megtudása után eltávozik s a községi előljáróság útján intézkedik, hogy a részek egyéneket hozzátartozóik, vagy más polgártársaik bazavezessék.

Ha azonban a kártyázók ittásak nem volnának, úgy

a járőr a törvény egyéb rendelkezéseit is végrehajtja, azaz a pénzt és a kártyát lefoglalja és a vendégeket bazamene-telre szólítja.

A korcsmába való bemenetelt indokolja azon eset is, ha a csendőrnek ott a szolgálati utasítás 9. §-a értelmében egyéb szolgálati teendője, pl. gyanus egyének igazolásra szólítása miatt, a korcsmát át kellene vizsgálnia.

Ha a korcsmáros engedetlensége annyira fokozódik, hogy a járőrt a korcsmába nem akarja beengedni, vagy a járőr előtt az ajtót bezárja, úgy e kihágás létesül, ha azonban a korcsmáros tettelegességre is vetemedik, azaz a járőrt megtámadja, vagy veszélyesen fenyegeti, úgy cselekménye hatósági közeg elleni erőszakká fajul.

A Cnria határozata szerint e kihágás létesül azon esetben is, ha a korcsmáros az ajtót a járőr előtt be zárja s belülről az ajtónak nekitámaszkodva a kinyitást akadályozza. Ugyanis az erőszak kisebb foka, vagy a pusztá engedetlenség a hatósági közeg elleni erőszakot még nem állapítja meg.

Az nem menti a korcsmárost, hogy a járőr az akadályt elhárítva feladatát teljesítette, mert e kihágás tényálladékanál az engedetlenség eredménye mellékes.

A korcsmáros stb. elkövetheti továbbá e kihágást általában is, ha vendégeit a járőr elől elrejtí.

Ugyanis mint fennebb említém, a korcsmáros büntetlen marad akkor, ha korcsmája bár nyitva van, de benne vendégek nem időznek. Hogy tehát a korcsmáros ezen alapon kibuvót keresve büntetlen ne maradjon, a törvény büntető határozatot állít azon esetre is, ha a korcsmáros a járőr elől vendégeit pl. egy szomszédos szobába rejti el.

Ezen elrejtéssel egyenlő elbiralás alá esik azon eset is, ha a korcsmáros vendégeit egy udvari szobában helyezi el, melynek világos volta az utcáról fel nem tűnik. A járőrnek tehát a korcsma ellenőrzésekor a korcsma udvarára is be kell tekintenie, hogy onnan győződjék meg, vajjon nincsen-e világosság valamelyik udvari ivószobában. Kétség esetén pl. zaj ballatára a netán zárt kapuajtó kinyitását is követelheti. Itt megjegyzem, hogy ez olyképek eszközlendő, hogy a bennlevők a járőr ottlétéről tudomást ne szerezzenek, nehogy a korcsmáros vendégeit a korcsma hátsó kapuján kiugrassa. A korcsmanak ily esetben való átkutatathatására a szolgálati utasítás 120. §-a ad jogot a járőrnek.

Elkövetheti e kihágást a vendég is, ha a hatósági közeg, vagy korcsmáros azon felhívásának, hogy távozzék, nem engedelmeskedik, vagy elrejtőzik. Ebből önként következtethető, hogy a vendég nem büntetendő, ha ő záróra után a korcsmában időzik, de a távozásra felszólítva nem lett.

Ezen körülménynél fogva nem is szükséges, hogy a járőr a záróra ellenőrzésekor a korcsmában volt vendégek neveit megtudja s ez okból a korcsmába belépjen.

A legjobb órák,

legszolidabb ékzerek, egyszerűl a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi Jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javitások 5 évi Jótállás mellett.
ArJegyzék ingyen!

Az angol király és a német császár bevonulása.

Az angol királyi pár látogatása Berlinben.

Elégésen, ha az éjjeli őr közbefutásával megállapítja, hogy a kocsmában a záróra után vendégek időznek. A feljelentés korcsmáros a hatóság előtt aztán elbíráskodja magáról a felelősséget, ha tanúkkal igazolni tudja, hogy a vendégeket megengedetten szolgáltatta, de azok nem engedelmességek.

Ha azonban a hatóság a korcsmáros által bemondott vendégeket beidézni s azok kihallgatásával a való tény megállapítja s az eredményhez képest ítélik.

Megkezdhet azonban, hogy a kocsmában idegen és ismeretlen vendégek mutatnak s az engedelmességet ezek tagadják meg. Ily esetben, ha a körülményt a záróra figyelmeztetett korcsmáros a járőrnek előadja, a járőr az éjjeli őrral, vagy más községi közzel a kocsmába lépni köteles s az idegeneket igazolásra szólítja. Ha azok az igazolást megadják, úgy neveiknek feljegyzése után a községtől való távozásra felszólítandók s az engedelmesség esetén pedig a szolgálati utasítás 117. §. VII. pont 2. bekezdése értelmében őrizetbe vesendők.

A mennyiben pedig fenti vendégek magukkal már tehetetlen ittas egyéneket volnának úgy a község-előjáróság utján kell intézkedni, hogy alkalmas helyen, pl. a község-házhoz kijózanodásukig őriztessenek.

Embervelen dolog volna ezeket egyszerűen az utcára kivenni, mert tapasztalati tény mutatja, hogy különösen nagy károsítás. Ily állapotban pusztul el legtöbbször, vagy pedig ulyai veti magát rájuk s az utolsó krajczárig kifizeti őket.

Ily részeg egyénekre a járőr csak közvetve, a korcsmáros, vagy a község-előjáróság útján hasson s személyesen velük szemben csak akkor lépjen fel, ha botrányt vagy veszélyt akarnának előidezni, mely esetben a járőrnek a botrány, vagy veszély elhárítása végett minden lehetőt el kell követnie.

Ily idegen részeg egyéneket kijózanodásuk után a község-előjáróság őrizetéből átvéve, az őrsre kell előállítani, bizonyos, ha kiletük megállapított s a hatóság elé állításuk más okból nem szükséges, szabadon bocsátandók, de egyáltalán feljelentendők. A mennyiben a kilet nem igazolása miatt őrizetbe veti ily idegen és az illető községre ismeretlen egyének az őrsere-kisérte közben valamely utcaszél községben igazolni tudnak kiletüket, úgy már a járőr által is szabadon bocsátandók.

A vendégek engedelmességének egy másik változata az, ha záróra után a hatóság feltételezése vagy üdözése elől menekülni akarnak, elszökteznek. Ily esetben feljelentésük végett ugyancsak a szolgálati utasítás 120. §-a alapján a kocsmára bizonyos helyiségei átkutathatók. Felkutatásuk esetén velük ép úgy járandó el, mint a kocsmából távozni nem akarókkal.

Megőrvényesítik azon esetben is, hogy a község-előjáróság a záróramegtagadás esetén, (mint a helyi rendszert

kezeltje, saját kezdeményezéséből, vagy a járőr figyelmeztetésére önhatalmsulag lép fel s támogatásul a járőr segítségét kéri. Ez esetben a járőr az rendelkezései kivételében támogatja, személyét erőszakoskodás ellen védelmezi, de ezt megelőzőleg az eljárás mindkét részről megfontolandó és megbeszélendő, nehogy a község-előjáró, bizva a karhatalomában, erőszakoskodó fellépésével a részeg egyénekkal szemben legyvertséget provokáljon. Megőrvényesítik továbbá, hogy egy alkalommal a kocsmában a záróra háta mögött állott járőr az asztalra ugrott s az engedetlenkedő vendégeket onnan szétfogatta kintassító parancsait, azonban az egyik, négykézláb az asztal alá bujt legény, hátával az asztalt felbillentette s az asztalról leesett járőrt a kocsmára népe hívó urammal együtt alaposan helybenhagyta.

A járőrnek ily alkalomkor számolnia kell a nép természetével s az ittas ember tulajdonságával s ezekkel szemben a legnagyobb óvatosság és mérséklet ajánlható. A higgadt és észreható beszéd ez esetben többet használ, mint az erőszak, melynek az ittas nép kevésbé szokott engedni.

Jól jellemzi Petőfi közszó: költőnk a magyar ember természetét „Falm végén kurta kocsmá” című versében. A kocsmában duhajkodó legényekhez:

Pekopognak az ablakon
„Ne rugjatok olyan nagyon,
Azt üzni az uraság,
Mert lefeküdt, azzani vágy.”

„Ördög bujjék az uradba,
Te pedig menj a pokolba!
Huzd rá, cigány, csak azért is,
Ha mindjárt az ingemért is.”

Megint jönnek, kopogtatnak:
„Csendesebben vigadjanak,
Isten áldja meg kendteket,
Szegény édes anyám beteg.”

Feladatet egyik sem ad,
Kihörpöntik boraitak,
Végét vetik a zenének,
S haza mennek a legények.

Végezetül megjegyezni kívánom még, hogy a hatóságilag megállapított zárórák kötelező ereje egyes utszéli csárdákra, vasuti fogadókra stb. nem terjed ki. Ugyanis vannak helyek, hol az utasok hosszabb ut közben pihenőt szoktak tartani s lovaikat az ugynevezett „állás”-okban etetik ily pihenő közben. Az ily helyekre tehát a záróra ki nem terjed, mert különben ezen helyek rendeltetésüktől vonatnának el, már pedig ezekben az utas menedéket, pihenő helyet, éjjeli szállást, esetleg némi táplálékot is keres, hogy aztán utját ismét folytathassa.

Ha fáj a feje

ne tévovázzék, hanem
használgjon azonnal

Beretvás-pastillát

mind 30 percet alatt a legnagyobb mértékű migrént és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készít: Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozról ingy. postai szállítással.

Sorfalat álló gárdisták az Unter den Linden-en.

Kirschner berlini öspolgármester üdvözli az angol királyi párt

Az angol királyi pár látogatása Berlinben.

Azt hiszem, hogy ezzel kimerítettem a záróra megszűzésére és ellenőrzésére vonatkozó tudnivalók ismeretét; e cikk megírásával különben segíteni akartam a csendőr sokszor kényes helyzetén, kinek eljárása gyakran lesz kifogás tárgyává téve, a nélkül, hogy előzőleg oly részletes oktatásban részesülhet, mely az eljárást minden oldalról megvilágítva, őt minden haláléptől visszatartaná.

A közzgazdálkodás és az örslaktanyák.

Irta: Egy hűvesnagyei.

Fel-felhangzik a panasz: nagy, sőt elviselhetetlen a drágaság, az élelmi és háztartási cikkek ára folyton és rohamosan emelkedik. Sajnos, ez mind igaz, mert ha csak a pár év előtti árakat összehasonlítjuk a jelenlegiakkal, az áremelkedések tekintetében szomorú tapasztalatokra teszünk szert.

Az örsök miként segítenek magukon? Az illetékesabélyzat 38. §-ában foglaltakra támaszkodva, a belügyi kincstártól drágasági pótlékot kérnek. S ha esetleg, az amúgy is tulkiadásokkal küzdő belügyi tárczából a fejenkénti napi 20—30 fillér drágasági pótlékot megkapják, megnyugosznak azon tudatban, hogy most már vértézve van közzgazdálkodásuk a drágaság ellen.

Itt a hiba!

A nélkül, hogy altisztjeink, csendőreink érzékenységet szándékoznak érinteni, egy pár őszinte szót akarok hozzájuk intézni.

A kilenczvenes évek irigylendő szép közzgazdálkodását ma már nem találjuk, legfeljebb elvétve. Miért? Mert csendőreink tulnyomó részének derogál törődni, munkálkodni a közzgazdálkodás érdekében. Ásás, kapálás, gyomlás, öntözés a kertben, ismeretlen fogalom. A sertésólat a falu cigánya tartja rendben, persze a piszkos ólban döglök is sertés elég gyakran.

A jelszó: azért lettem csendőr, hogy ne ássak, ne kapáljak, ne gyomláljak, ne öntözzek.

Higgyék el, éveken át személyesen tapasztaltam és ballottam ilyen és ehhez hasonló kijelentéseket.

És e jelszót követve, mi az eredmény? A kertek sok helyen napszámos ássa fel. Bevetik a drága kerti földet burgonyával mit piaczon is olcsón kapna az örs. De hát a burgonyát, gyomlálni, öntözni nem kell, legfeljebb az örsfőzőnő egyszer — kapálás címén — megkaparja.

De hogy az értékesebb, jövedelmezőbb veteményt vessék, arra nem gondolnak, mert az folytonos ápolást igényel.

Egy-két hold földet nem bérelnek, mert ellenőrizni kell a munkást, utanjárást, vesződséget igényel, már pedig a szolgáltatmentes csendőr inkább más — gyakran költséges — szórakozás után lát, mintsem saját vagyoni gyarapodását előmozdítaná. Minek a földbérlet, mikor kapunk fenntartási, meg drágasági pótlékot.

Tudom jól, hogy létezámhiány van, sok a szolgálat, jut a gazdálkodásra is idő, csak akarni kell.

Felvethetik, nincs idő a kertben foglalkozni, de hogy nincs, de hogy nincs, más itt a baj; a laktanyát csak szárnyá-nak nézik, nem otthonnak. Ha kis szabad idő van, csak ki a laktanyából, mert ott nem találja jól magát a csendőr, az neki nem otthona.

Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a csendőr valóságos foglya legyen a laktanyának, de hogy; szükséges még szolgálati szempontból is, a kijárás szolgálaton kívül, de e mellett otthont találjon, otthon érezze magát a csendőr a laktanyában is. Ne tartsa állásával összehérhetlenné a napi néhány negyedórai kerti, vagy egyéb bási munkát. Közös akarattal, egyetértésben, bajegyházi munkát. Közös akarattal, vállelve munkálkodjána szeretettel egymás iránt. Vállelve munkálkodjána közös javukra, a közzgazdálkodás szilárdítására.

A mult év elején a Csendőrségi Lapok hasábjain ismertette lett a bási nyul szakszerű tenyésztése. Vajjon hány örs vette magának azt a fáradságot, hogy megkísérelje a tenyésztést. Pedig, ha figyelmesen átolvassák az örs által járatott napilapjukat, tapasztalhatják, mennyire iparkodik — még pedig nagy sikerrel, a földmívelésügyi kormány e jövedelmező háziállat tenyésztését meghonosítani.

De minek az, hiszen maholnap elhelyezhetnek az örsről, jövöre leszerelek, stb. Így aztán várjuk az örsön azt a bizonyos sült galambot, minek drágasági pótlék a neve.

Nézzük a baromfitenyésztést.

Egy pár tyúk, egy kakas, készen vagyunk, nincs tovább, ezzel eleget tettünk az általános szolgálati határozványokban foglaltatnak. Ha jön a szemlélő szakasparancsnok ur, kifogást nem tehet, mert hiszen van baromfi.

Az ujságból a napi hírek szorgos átolvasásban részesülnek, de e mellett a «Közzgazdasági rovat»-ot is érdemes volna böngészni, akkor megládnák, hogy a földmívelésügyi kormány 2—3 nemes fajtájú, drága tyúkot, kakast (darabja különben 30—80 korona) tenyésztési célokra kiad. E tyúkok tojásai darabonként 20—30 fillérjével értékesíthetők, a csirkék pedig drága pénzen eladhatók.

Ugyan hány örs kísérelte meg az ilyfajta baromfival a vesződséget? Igaz, hogy nagy és szakszerű gondozást igényel, de van is belőle haszon. Egy ilyen kappan 3—7 kilóra fejlődik.

Igy vagyunk a méhtenyésztéssel is. Pedig a házi dolgok végzése, kertészkedés szép szórakozás, csak egy kis jóakarattal kell hozzá és nemes szórakozásává válik a csendőrnök.

Ha azonban úgy gondolkodunk, nem azért jöttem csendőrnök, hogy «paraszti» munkát végezzek s hagyja szabadjára a dolgok folyását, akkor bizony elszomorító képet mutat az örsök udvara, kertje, szóval közzgazdálkodása.

Az ember elsősorban ne mástól várja a segítséget, hanem ezer irányú képességét értékesítse a saját előnyére is. A mig az a jelszó: ha lemegy az osztalék, majd kérünk drágasági pótlékot, addig virágzóvá a közzgazdálkodás soha nem lesz.

Szabadjon arról a laktanyaotthonról is elmélkednem.

Egy vargabetűvel elkanyarodom a Szolgálati Szabályzat I. Rész 17. §-hoz. Az alárendeltekkel való bánásmód. A 101. pont utolsó bekezdése szerint, az előjárónak (örparancsnoknak) igyekezni kell, hogy alárendeltjeit jellemtulajdonságaik, szellemi tehetségeik és hajlamaik szeri utnegismerje, mutasson részvétet irányukban és iparkodjék szellemük és kedélyükre fejlesztő és serkentő módon hatni.

Ha e pont magasztosa célját minden örs- és járásparancsnok tudná, vagy legalább is akarná tudni, akkor előjárói köteleességét nem tartaná teljesen befejezettnek

Merkur kerékpárok

Ösödörégi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből 6s gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legjobb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljesjótállás mellett. Csekélyhavi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

A brandenburgi kapunál.

Az angol királyi pár látogatása Berlinben.

azzal, hogy csendőreivel szolgálatilag érintkezik s ezzel vége. Ha elmúlt a foglalkozási idő, nem beszél, nem tartja megengedhetőnek, hogy szolgálaton kívül szót váltson alárendelt bajtársaival, úgy gondolja akkor oda a fegyelem. Nem úgy van az. Nemesak joga, de kötelessége az őrs-(járás) parancsnoknak alárendeltjeivel szolgálaton kívül is érintkezni, hiszen a kedélyükre, szellemükre fejlesztő és serkentő módon hatni ez a legjobb alkalom. Igen, legyen mintaképe csendőreinek az őrsparancsnok. *Legyen szellemileg is fölöttük*; akkor a fegyelem ideális marad, ha szolgálaton kívül, bár a tulságos bizalmaskodást meg nem engedve, csendőrei között van is. Így lehet a csendőrnek a laktanyát otthonná varázsolni.

Nem egy, de több őrsparancsnokot láttam, kinek — a terített asztalhoz leülve — soha egy árva szó ajkát el nem hagyta. Szolgálaton kívül egyáltalán nem beszélt csendőreivel. Hogy tekintse ily helyen a laktanyát otthonnak a csendőr.

Előszörban az őrsparancsnokok, (járásparancsnokok) tehat azok, kiknek módjukban áll a csendőrt otthonában megtartani. S ez, ha egyszer jól érzi magát otthon és jó példát lát, törődni fog közös vagyonukkal, a közgazdálkodással.

A házi gazdálkodás, mint minden e világon, szintén balad a korral, baladjunk bát mi is. Szorgalom, kitarítás és észszerű gazdálkodás megozza gyümölcsét: a bajdani jó gazdálkodási állapotokat.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK

A tengerekről.

Az oceán nagy adót szed, a miért a hátát odatartja országútnak. Körülbelül tizezer hajó pusztul el évenként a tengeren, emberrel és kincsesel, a mi rá volt bízva. Néhány évvel ezelőtt megdöbentően sűrű egymásutánban történt több világraszóló tengeri tragédia. Elcsülyedt a hatalmas «Elbe», az első gyorsbajója a világ-tengerésznek s az atlanti oceánon roppant össze a «Bourgoigne» nevű francia oceánjáró, a mely sok ezáz utast hozott Amerikából. Ezzel a hajóval odaveszett egy dúsgazdag amerikai is, Anthony Pollok s az örökösei akkor 100,000 koronát tűztek ki pályadíjúl olyan találmányra, a mely meg tudja akadályozni a hajók összeütközését vagy megmenteni azokat a vízhaláltól, a kik valamely hajóval szerencsétlenül járnak. Összesen 285 különböző találmányt nyújtottak be ahhoz a nemzetközi juryhez, a mely bivatva volt a pályázatok fölött dönten. De egy sem felelt meg a feltételeknek. Olyan gépezetet azonban, a mely meg tudná állítani néhány szempillantás alatt a száguldva baladó hajót, ha a hajók sűrű ködben egymásnak mennek, vagy olyan szerkezetet, a mely egyszerre tüzet is olt, csolnakot is leold és embereket ment ki a hullámokból, ilyen szerkezetet nem tudott egy pályázó sem konstruálni. A sok meddő kísérlet után az Association internationale de la marine azt az ajánlatot tette a családnak, változtassa meg az alapítványt akként, hogy a kamatokból bizonyos időközönként kisebb jutalmakat, érmeket és ösztöndíjakat adnak olyan találmányokért, a melyek legalább bizonyos mértékig tökéletesítik a mentést. A család az ajánlatot el is fogadta s most e szerint megváltoztatva áll fenn az alapítvány.

Az ntóbbi időben gyakran megtörténik, hogy az atlanti oceán utasai Észak-Amerika irányában jégheggyekkel találkoznak a tengeren. A roppant jégkolosszusok, néme-lyik száz méter magasságban látezik ki a vízből, csodá-lyan szép látványosságot mutatnak, a mint a nap fényé- ben ragyogva, a szivárvány összes színeit csillogtatják, megozállva sirályok és más tengeri madarak százeitől. Ha tudjuk, hogy a jégheggyeknek átlag csak a heted- része látezik ki a vízből, akkor fogalmat alkothatunk róla, hogy milyen nagyok ezek a tömegek. A jégheggyek gyakorisága nem egyforma, mivel az időjárásnak is, meg más természeti hatásnak is van beleszólása. Megezik, hogy egy oceáni úton száznál több jégheggyel talál-kozik a hajó, máskor meg sokkal kevesebbel. Az is megtörténik, hogy egész nagy jégmezők úsznak a vizen s ilyenkor órák hosszát tartó kerülő utat kell a hajónak megtenni, hogy elszabaduljon a jeges vidéktől.

*

Általános az a nézet, hogy a bűvár-foglalkozás a legveszedelmesebbek közé tartozik és hogy a bűvár, a mi- kor leereszkedik a vizek fenekére, el lehet rá készülve, hogy soha sem látja többé viszont a napvilágot. Erre vonatkozólag azonban egy híres bűvár, Murphy Jim, a ki harmincz év óta száll le a tenger fenekére, úgy nyilatkozik, hogy korántsem oly veszedelmes ez a mes-teriség, mint azt általában hiszik. — Azt mondja töb- bek közt, hogy igazán zavarba jönne, ha arra kérnék, hogy egy olyan kalandját mesélje el, a mikor élete ko- molyan veszélyeztetve volt, mert ilyen esetet nem tud.

Talán a legveszedelmesebb kalandom — meséli Mur-phy — az volt, midőn tíz évvel ezelőtt Barbados mel- lett Nyugat-Indiában dolgoztam egy hajón, a mely léket kapott. Az volt a dolgom, hogy leereszkedve a vízbe, megkeressem a sérülés helyét és betömjem. Ezt csak- hamar el is végeztem és megadtam a jelt a felbúzásra. Akkoriban folyt a khina-japáni háború és a matrózok oly élénk vitatkozásba merültek, hogy roszul értették a jeladásomat és a helyett, hogy felvontak volna, hirtelen 19 fonálnyi (egy fonál körülbelül hat láb) mélységre engedtek le, de szerencsére csakhamar észrevevén téve- désüket, gyorsan a felszínre hozták. Én tehát közel száz lábnyi mélységre estem a tengerbe a czápák közé. Még most is borzong a hátam, — folytatja — ha a pil- lanatra gondolok, a mikor ezt a rettenetes társaságot megpillantottam, habár ezek a tengeri szörnyek körül- belül épen úgy megijedtek a villamos reflektoromtól, mint én ő tőlük.

Egy ízben, — folytatja — a mikor a libai kikötőt építették, száz bűvár volt a felügyeletem alatt, a kik közül egynek sem történt semmi baja. A foglalkozás tehát nem olyan veszélyes. De veszélyesség válhatik a bűvár helyzete nagy mélységben, a hol a víznek óriási a nyomása és a hol lehetetlen hosszabb ideig tar- tózkodni. Érdekes, hogy az ember csak akkor érzi a hatást, ha már felbúzták. Az izmok és a test többi részei úgy fáznak, mintha présbe lettek volna szoritva. Tizenkilenc fonálnyi mélységben legföljebb háromnegyed óráig lehet dolgozni. Öt óra hosszát egyfolytában leg- főlebb 13 fonalas mélységben lehet megmaradni. A leg- nagyobb rekordot egy Hooper James nevű bűvár érte el, a ki az elsülyedt «Cap Horn» hajóhoz 34 fonál-nyi mélységben ért le, a hol a víznek 88 és fél font nyomása volt egy négyzet hüvelykre.

A bűvár még megjegyezte, hogy nehéz ugyan a bűvár-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

kodás, de jó fizetés is jár érte. Így egy első bűvárnak havi 700—1000 korona a jövedelme és minden bűvár megkeresi havonként az ötszáz koronát.

KÉPEINKHEZ.

Az angol királyi pár Berlinben.

Edvárd, a hatalmas angol nemzet királya a napokban nejével együtt látogatást tett Berlinben rokonainál, II. Vilmos német császárnál. Az angol királyi pár folyó hó 9-én délelőtt 11 órakor érkezett Berlinbe, hol a lertbi pályaudvaron Vilmos császár, Augusztia Viktória császárné, a trónörökös és trónörököséné, a főhercegek és főhercegnők s más magas udvari méltóságok fogadták. Ez alkalomból az egész állomás, valamint az utak, a melyen a felségek a császári palotáig elhaladtak, virágokkal, virág-guirlandokkal, az angol és német nemzet lobogóival gyönyörűen fel volt díszítve. Az állomáson a Perron közepén a második testőrezred egy százada állott a zenekarral, az állomás épülete előtt pedig testőr-dragonos ezred sorakozott teljes díszben.

A fogadtatás igen szívélyes volt, a felségek megölelték és megcsókolták egymást. A fogadtatás befejezése után az angol király és a német császár nyitott négyes fogaton, míg a királyné és a császárné zárt bintóban, az ez alkalomból összegyűlt sok ezer főnyi néptömeget verő hurrázása mellett, katonai sorfal között hajtattak a császári palotába. A jelen számunkban közölt képekben a fogadtatás egyes kiemelkedőbb mozzanatait mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Kétszeres gyilkosság. A borsodmegyei Mezőcsát rendőrbiztos, Kies Gergely, február 15-én délelőtt fél kilencz órakor az ottani őrsön megjelenve, Gálfi Ilés járásörmesternek jelentette, hogy özvegy Ádám Mihályné, szül. Szegő Terézia lakásának pitvarajtaja még mindig zárva van s a lakásba többszöri kopogtatás daczára sem sikerült bebocsáttatást nyernie. A mely körülmény annál is inkább feltűnő volt a rendőrbiztos előtt, mert a nevezett nő szomezédainál eszközölt kérdésöködések után arról győződött meg, hogy annak távollétéről szomezédainak nincs tudomásuk. A rendőrbiztos által jelentett eme körülmény Gálfi Ilés járásörmester előtt is gyanusnak tűnő fel. azt haladéktalanul közölte az ottani járásbíróval, ki a járásörmesterrel rögtön Ádámné Szegő Terézia házához sietett s a még mindig zárva levő pitvarajtót egy a közelben levő kovácsossal kinyitatta. Ennek megtörténte után a lakásba menve özv. Ádámné Szegő Teréziát és annak Szegő Zsuzsanna nevű nővérét egy a pitvarból nyíló kamrában vértócsában fekvő meggyilkolva találták. A nyomban megejtett helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy a két nő egy a helyszínen talált baltával gyilkoltattott meg. A helyszíni szemle után Gálfi Ilés járásörmester a nyomozást a mezőcsáti és emődi őrs legénységével nyomban bevezette és azt széles mederben erélyesen folytatja.

Rablógyilkosság. Flekacs János Borsodmegye répbábutai lakost február 14-én délután egy órakor a Bükkzeérc határában fekvő Földszakadás nevű erdőben meggyilkolva találták. Az esetet Kosztin Márton őrsvezető, a bogácsi őrs parancsnoka tudomásul véve, a

nyomozást — miután az őrs legénysége szolgálatban állott — egyedül bevezette és a tettest rövid, de körültekintő nyomozás után Farkas József bükkzeerci cigány személyében kiderítette. Tettes a gyilkosság elkövetését és az áldozattól 98 korona elrablását beismerte. Kosztin Márton őrsvezetőnek ügyesen keresztülvezetett eredményes nyomozásáért ezuttal mi is elismeréssel adózunk.

Árvizek. A dunamenti — különben igen jómódu — lakosságot a csendes folyású öreg Duna, mint minden évben, ugy az idén is itt-ott az árvíz pusztító veszélyével fenyegeti. Köztudomású, hogy az árvízvédelmi munkálatokat fogantatosított hatóság karhatalmi támogatásában a csendőrségnek a legnehezebb és egyszerű mind a legveszélyesebb feladatok teljesítése jut osztályrészül, a mi abban leli egyszerű magyarázatát, hogy a hatalmas erővel hömpölygő ár által itt-ott megrecsegtetett vagy éppen átszakított védőgátakat legtöbbször a saját javainak megmentésén fáradozó lakosság köréből igazán karhatalommal kell — és csakis így lehet — közmunkára kirendelni. Ilyenkor a csendőr vízben állva, ázva, fázva, sokszor étlen, szomjan, álmatlanul és igen gyakran az elkeseredés szülte szitkokat türve, teljesíti nehéz, de a legtöbbször ember és vagyonban kiszámíthatatlan károk meggátlását eredményező szolgálatát. Ezuttal a Duna áradása Baranyamegyében Darázs és Vörösmart községeket, Pestmegyében pedig Fajsz, Sükösd és Lőrsekcsanád községeket fenyegeti veszélylyel. A védelmi munkálatokat vezető hatóság támogatására az előbbi helyen a kisköszegi őrs Wolf Mózes járásörmester, dárdai járásörmester parancsnoklása alatt nyolcz fővel megerősítve, utóbbi helyen pedig a kalocsai szakasz tizenhat főnyi összpontosított legénységgel kézen áll.

Ellenszegülés. A hevesmegyei Egercsehi községhez tartozó Csónakkut pusztán február 16-án délután három órakor Göböli Dező testi sórtéssel terhelt egyén az öt elfogni szándékolt Varga István czimzetes őrmester és Sztepanov Dobrán próbacsendőrből állott járőrnek ellenszegült és a próbacsendőrt megragadta. Varga őrmester az ellenszegülő ellen szuronyt használt és azt életveszélyesen megsebesítette.

Csendőr-kutyák. Bécsben most alakult meg az osztrák-magyar rendőr-kutya egyesület, mely elhatározta, hogy azoknak a csendőrörsöknek, melyek csendőrségi nyomozó szolgálatra fajkutyákat akarnak igénybe venni, ilyen kutyákat igen mérsékelt áron, kis havi részletekre ad. A érdeklődők — magyar nyelvű levélben — a nevezett egyesülethez fordulhatnak. Címe: Polizeihunde-Verein, Wien, I., Annagasse 4.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük emélfogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrehoztatásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdéseknek eleje vétessek. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltségét előmozdító válaszokat is.

Lapunk f. évi 7. számában «K. őrmester»-nek l. alatt adott válaszuk szövegébe sajtóhiba csúszott be. «A védtörvény» szavak helyett «A bttörvény» szavak helyesek.

Szepsévölgyi. 1. A m. kir. központi fegyvertárban; senki-nek sem adatnak el. 2. Köteles. 3. Még nem tudni biztosat. — 4. Ha betöltötte tényleges szolgálati idejének 12. évét, a katonai szolgálati jelre igénye van. 5. Roméljük már nem tart soká. 6. Bélyegkötelesek, személyi és orkölcsi okmányok és iskolai bizonyítvány. 7. Nem, csak legfelsőbb királyi kegyelemből. — 8. A cselédtörvény (1876. évi XIII. tcz.) 70. és 71. §-aihan megtalálja kérdésére a választ.

Kiváncsi. Szolgálati ügy.

Atom. 1. Igen. 2. Nyilatkozat alapján eljárhat; de célszerebb az illetőt polgári peruttra utasítani.

100. «Kik szerelnek le?» című cikke nem közölhető.

20. «A hamis név» című cikke: plágium, azaz magyarul mondvá: lopott mű. Munkája az írói tisztességbe utkozik és büntetendő cselekmény is. Jövőre saját neve alatt csak a saját szerzeményét küldje be hozzánk és ne igyokezzék bennünket tévútra vezetni más szerzeményéből kölcsönvett és saját neve alatt kiadott közleményekkel. Fordítsa idejét becsesebb és hasznosabb dolgokra, mert — mint dolgozatából látjuk — tehetsége van hozzá. Ezt a cikket nem közöljük.

P. Gy. 1. Belpatnyk Zsigmond főellenőr; 2. sorsjegyei nem lettek kibúvva.

Sz. S. csendőr. 1. Kérdése még korai. 2. Addig nem kaphat, amíg előtte koronás ezüst érdemkereszttel bírók vannak. — Van olyan is, de az már 1895-ben kapta.

Hontérasz. 1. Már elküldöttük. 2. Ruházatuk csukaszürke; fegyverük a csendőrségével azonos, csak hogy 88—90. évi mintájú Manlicher; fegyvergyakorlatok alól a rondes sorhadbeliek felmentetnek a volt póttartalékosok azonban nem; kozbiztonsági határszéli külszolgálat; hetenként egy szabad napjuk an.

M. I. lovas csendőr. A próbaidős rendőr fizetése 6 hónap-on át havi 66 K 66 fill. véglegesítés után 1000 K és 400 K lakpénzben részesül. Jelentkezni lehet a budapesti mosonutczai főparancsnokságnál havonta 13., 14., 15., 28. 29 és 30-án. A gyalogrendőr csak üresedés esetén helyeztetik át a lovasállományba. Nősülés korlátozva nincs.

K. A. csendőr. Az ált. szolg. htv. XVI. fejt. 18. pontja szerint tekintet nélkül az időre oly csendőr áthelyezése esetén, ki a közzgazdálkodási részletét még le nem fizette, a vagyon felbecsü-tendő és annak értékelmelkedése, vagy csökkenése egyformán oszlik meg.

Sz. cz. őrv. és Vezényelt. Az ált. szolg. htv. XVI. fejt. 20. pontja értelmében hosszabb vezénylésnél a vezénylés napjától számitott 14 napon át 16 fillért köteles befizetni.

Siklósi őrv. 1. Az III. szab. 94. §. 2. bek. értelmében csupán a kórházi ápolásra, kórházon kívül pedig csak a gyógyszerekre van igénye; orvosi látogatási díjak nem térítettek meg. 2. Barmelyik mélt jó és elegendő.

Máléc-só = kukoriczacsó.

76. 1. A podgyászokcsin. 2. Szénát nem, csak zabot. 3. Ha az őrs a szemlélt tiszt érkezéséről hivatalosan értesítették, vagy ha az a szemlélt által elrendeltetik. 4. Rendes viszonyok között nem. 5. Nem.

Sz. Aron őrmester. 1. Sorsjegyei nem nyertek; azokat nyilván nem tartjuk. 2. Mindenestre törvényes intézkedésen alapul.

D. járdm. 1. Nem. 2. Sorsjegyei nem nyertek.

Sz. F. csendőr. A berületi parancsnokságtól kérelmezendő.

Határszéli őrv és Taksony. A mult évi 9287. eln. sz. henv. min. rendelet — a mely az orson is megvan — elég világosan intézkedik.

15. Kérdése még korai.

K. K. K. A kérdéses ügy még rendezést igényel.

FEJTÖRÖK.

Képtalány.

Szótalány.

Abony, Isaszeg, Nápoly, Szabadka, Nizza.

Ezen városok nevei úgy állítandók egybe, hogy kezdőbetűik egy hires orosz regény címét adja.

Betűtalány.

Lopni nem szabad! $\frac{s}{t}$ dolog dolog

Megfejtési határidő: 1909 márczius 8.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné sanatoriumi sorsjegy lesz kisorsolva.

Lapunk f. évi 7. sz.-ban közölt fejtörök helyes megfejtése:

Képtalány: «Kenyérmezei diadal». — Veretalány: «Ábrahám». — Betűtalány: «Ellenfelek».

Helyesen megfejtették: Varga György őrmester Ujszász, Sajtós Sándor cz. őrv. Birksa, Szabó István csendőr Nádudvar, Kiss Jeremiás csendőr Ujszász, Zajzon János őrv. Budapest, Virág A jörm. és neje, Balla L. csendőr Torna, Józsei István pr. csendőr Torontálvásárhely, Vaszary őrv. Mór, szinnai őrv. Szemes József cz. őrv., Benecics István csendőr Sárosp, Schmidt János csendőr Felsőhangony, Szabó János csendőr Várpalota, Deli Győző, Milkovics István csendőrök Inke, Csordás őrv. Girált, Ottó Sándor őrmester Jászkesér, Somogyi István jörm. és ifj. Somogyi István Szepesszombat, Mészáros jörm. Pozsony, Batár őrv. Ipolyeág, Erős Károly, Frindrik Péter csendőr Bács-tóváros, Gergely Sándor jörm. és ifj. Gergely Sándor Dés, Sulán Géza őrm., Pakucs Dénes csendőr Hollóháza, Mester József őrv. Szalánta, Sebestyén Gábor őrv. Vác, Fábian Imre csendőr Facset, Jánosbaltai őrv., Karácsony József őrv. Dés, Rohoz G. cz. őrv. és neje Magyarbányhegyes, Iléti J. őrm., Moinár J. II. csendőr és Szücs Minály II. prb. csendőr Czrepája, Tóth Kása I. I. őrm. Csánytelek, Dömölky őrm. és neje Podvilk, Kari jörm., Székely őrm., Csurgó őrv. Kolozavár, beszterczobányai őrv., Papp Titusz Végvár, Gregor András csendőr Koaárfalva, Nagy J. őrm. és neje és Nagy Béla Vésztő. Thome János csendőr Nagy-díszond, Harai Antal Faragón, Kovács István pr. csendőr Egres, Antal József csendőr Jablanicza, Molnár Gy. csendőr Ókrós, Virág jörm. és neje, Balla Lipót csendőr, Lénárt Sándor őrv. Torna, Veres József őrv. Galacz, Német őrmester Borosjenő, Ágoston őrm. Iletteg, Lénárd jörm., Csúthi Lajos őrv., Csaplár J., Porcze Gy., Gündich G. csendőr Torna, gyantai őrv., Kiss orszvető Vasláb, Fazekas jörm., Dombi őrm. Bácsalmás, Lukács Gy., Podor J. csendőr Dombrád.

A kisorsolt Erzsébet-királyné Sanatorium-sorsjegyet Varga György őrmesternek Ujszász-on alküldöttük.

Kérjen ingyen és bérmentve

képes árjegyzéket: cs. és kir. szab. sérvtörök-, higienikus gummifuruk- és a betegápoláshoz szükséges eszközökről.

KELETI J. orvosi műszergyáros
Budapest, IV., Koronaheroszeg-utca 17.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

890. eln. sz. Ő császári és apostoli királyi Felsege 1908. évi december hó 31-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar királyi csendőrség legénységi egyenői részére egy újjas vállgallér rendszeresítését legkegyelmesebben elrendelvi méltóztatott. Ezen újjas vállgallér kékszürke tömített (impregnált) szövetből készült és ugyanolyan szövetü legombolható csuklyával bir. A vállgallér egy félkört képez és rendez ujjakkal van ellátva, a nyakgallér ugy van kiállítva, illetve felszerelve, mint a téliköpeny gallérja. A vállgallér begombolására a gallér jobb felső szegélyrészén a makkgomb alatt megfelelő távolságban két sárgarézgomb, a baloldali szegélyen pedig egy borítéban ennek megfelelően két gomblyuk van alkalmazva. A vállgallér hossza mindenkor a testmagasság után igazodik, úgy hogy a gallér alsó szele a térdkalács fölött mindenkor 10 cm.-nyire legyen. A gallér mindkét belső oldalán egy-egy zseb van alkalmazva, melyekbe a szolgálatba viendő könyvek és egyéb irományok elhelyezhetők.

A vállgallér célja a csendőrt eső, hó és meghülés ellen megrédeni. Könnyebb basznalat céljából és a gallérnak a testhez való szorosabb ölthetésére a vállgallérnak belső részén közvetlenül a nyakgallér alatt két, a vállgallér szövetéből készült hordszalag van odavarrva. A hordszalagok egyikének végén két fekete csontgomb, a másiknak a végén pedig a csontgombok távolságával megegyezően két gomblyuk van alkalmazva, melyek segítségével a vállgallér azon esetben, a mikor nem felölte hordatik, a hónaljok alatt keresztben a hátán összegombolva a vállakra megerősítették akként, hogy a vállgallér ily esetekben a hátán csingve (touristamódra) hordható. Hűvös, esős vagy havas időben a nyakgallér felhajtható. Felöltött vállgallér mellett a derekzij, kard, tölténytáska és az oldaltáska a vállgallér alatt, a vállazott karabély pedig (lovasoknál is) a vállgallér fölött hordandó. A vállgallér a legénység által — diszkvionulást kivéve — korlátozás nélkül bármikor hordható. Külszolgálatra azonban a legénység mindenkor egyformán (vállgallérral vagy a nélkül) vezénylendő, nem fordulhat tehát elő, hogy a járőr egyik tagja gullérral, a másik pedig a nélkül vonuljon ki. A téli köpenyben, illetve nyáron csak zubbonyban való szolgálatteljesítésre vonatkozó eddigi rendelkezések ez által természetesen változást nem szenvednek.

A vállgallér basznalaton kívül a polczos fegyver- és ruhafogáson a téliköpeny mellett, göngyölés nélkül, a nyakgalléron levő kis szövethurokra akasztva tartandó. A vállgallér beszerzési költsége az összesített tömeget terhelvén, az a tömeg terhére csakis a tömegrészes egyének részére fog beszereztetni, a tömegköteléken kívül álló járásörmesterek azt sajátjukból beszerezni tartoznak. Zászlósoknak, számvivőtiszthelyetteseknek és törzsörmestereknek megengedtetik, hogy ily vállgallért, szolgálatban és szolgálaton kívüli viselésre egyaránt, sajátjukból beszerezhessenek. A vállgallér szövege szabványos eczetsavas timfold-oldattal történt telítés által van vízhatlanná téve s ennek következtében a vállgallért porolni, dörzsölni, erősen kefélni, összegyürni nem szabad, azonban lovasoknál a nyeregkápára felköthető, a legénység azt kefe helyett csizokepróval kefélje és ha a vállgallér sáros lesz, a sarat vízzel való lemosás útján távolítsa el, ha valamely vállgallérnak

ily gondozás mellett, évek mulva való telítése válik szükségessé, a vállgallérok örsönként gyűjtve (legalkalmasabb idő erre a téli időszak) a tulajdonos nevét és örsét feltüntető czimkével a csendőrségi felszerelési anyagraktárnak beküldendők és erről a pótzárny-parancsnokságnak jelentés teendő. Az újbóli telítés költségei az illető egyén tömegét terhelik. A vállgalléron levő válltekeres mindaddig, míg a zubbonyoknak vállpercze nélkül való készítettése el nem rendeltetik, nem viselendő. A vállgallér egyelőre csuklya nélkül fog készítettetni. Az elszámolást és az ezzel kapcsolatos teendőket illetőleg a belügyminister ur fog intézkedni. Kelt Budapesten, 1909 febr. 1-én.

Jekelfalussy Lajos, s. k.

Különítményfelállítás.

A m. kir. VI. számú csendőrkörület pécsi szárnyának területén fekvő Kopács községben, 1909 február 10-én egy 3 főből álló különítmény állíttatott fel.

Különítményfelosztás.

A m. kir. VI. számú csendőrkörület soproni szárnyának területén fekvő Nagyhöfány községben felállítva volt különítmény 1909. évi február hó 16-án felosztott.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter úr által:

rományai lovag *Czógler Gusztáv*, a vezetésem alatt álló miniszterium 16. osztályába tartósan vezényelt csendőrfőhadnagy, az 1908. év őszén lefolyt királygyakorlatok alkalmával a katonai rend és közbiztonság fenntartása körül kifejtett kiváló buzgóságnért.

Gubicza Gyula, m. kir. III. számú csendőrkörületbeli törzsörmester, sok évi, különböző irodai alkalmazásban odandó szorgalommal teljesített szolgálataiért.

A m. kir. III. sz. csendőrkörületi parancsnokság által: *Vekerdy Benjámín* törzsörmester, mert ugy a kerület számvivőségénél, mint a pótzárnynál való alkalmazása alatt mindenkor kiváló ügybuzgalmat, pontosságot és megbízhatóságot tanusított, példás magatartásával alárendeltjeinek és bajtársainak mintaképül szolgált.

Kutik József cz. örmester, mert az 1908. év folyamán, valamint ezt megelőzőleg a soroksári, nemkülönben az ezzel szomszédos örskörletekben, valamint az ország különböző részeiben 9431 korona 40 fillér kárértékben elkövetett 53 betörési és lopási esetek tetteseit az ország távoli részeibe is beigazó hosszús, fáradságos, nagy buzgalommal és dicséretes tevékenységgel vezetett nyomozás során kiderítette és az igazságszolgáltatás sujtó kezébe juttatta, miáltal a vidéket egy veszedelmes betörőbandától megszabadította.

Ormai József cz. örmester az utóbbi évek folyamán a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett igen eredményes tevékenységeért.

Ács Lajos csendőr, az 1907. és 1908. évek folyamán a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett lankadatlan szorgalmáért és eredményes tevékenységeért.

Törzsöl: János csendőr ez. örsvezető az utóbbi három

év alatt a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett kitartó szorgalma és igen eredményes tevékenységeért.

Kolozsváry István őrmester, mert ugy szárnységedmunkái, mint pontzárny-ségedmunkái alkalmatlansága alatt mindenkor kiváló buzgalmat, pontosságot és megbízhatóságot tanúsított.

Szalay Pál ez. őrmester, mert az 1908. év május-havában a diósgyőri vasgyári örkörletben elkövetett két rendbeli gyermekrablás, egy rendbeli természet elleni fajtalanlás a egy rendbeli szándékos emberölés tettesét **Farkas Lajos** felsőtárkányi illetőségű csavargó személyében burgó, leleményes és körültekintő nyomozás során kiderítette és az igazságszolgáltatás szülő kezébe juttatta.

Biró Sándor ez. őrsvezető és

Kolozsi Károly esendőr, mert az 1908. év május-havában a diósgyőr-vasgyári örkörletben elkövetett két rendbeli gyermekrablás, egy rendbeli természet elleni fajtalanlás és egy rendbeli szándékos emberölés tettesének nyomozása és elfogása körül járőrvezető őrsparancsnokukat határozottan támogatták és az eredmény biztosításához nagyban hozzájárultak.

A m. kir. IV. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Bergbauer Sándor ez. őrsvezető a máramarosvármegyei Dombó község vidékén hosszabb időn át veszedelmesen garázdálkodott **Lukács György** fegyházviselt rabló és társa üldözése és elfogása körül tanúsított lankadatlan szorgalma, körültekintő leleményessége és odaadó kötelességűségeért.

Bornayász Antal esendőr, a gömör és kishont vármegyei Egyházassbást községben 1908. évi július hó 6-án pusztított tűzvész alkalmával az élet- és vagyonmentés körül tanúsított önfeláldozó, kötelességű és eredményes tevékenységeért.

A m. kir. V. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:

Ladiczky János járásörmester azért, mert az 1907. évi július hó 14-én Rózsashegy községhez tartozó fonógyár-telepen előfordult szándékos emberölési eset tetteseit burgó, észszerű és leleményes nyomozás során kiderítette s a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe juttatta.

Brúth Dersó ez. őrmester,

Fülöp Lajos esendőr ez. őrsvezető és

Princz János esendőr, mert egy épülő iparvasutnál dolgozó, kapákkal, botokkal és kaszákkal felfegyverkezett és két megátadni készülő mintegy 50 főnyi munkást higgadt, bátor és erélyes fellépésükkel a kizámíthatatlan következményű támadástól visszatartották és a tömeget szétoszlatásra kényszerítették.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. III. sz. esendőrkerületi parancsnokság által:
Pozsonyi János ez. őrsvezető és
Hegedűs Gyula esendőr, mert az óbecsei m. kir. postahivatalnál 15,039 korona 52 fillér kárértékben elkövetett sikasztás tettesét ügyes, leleményes nyomozás során kiderítették és az elsikkasztott összeget 810 kor. hiányával szintén előkerítették.

A m. kir. IV. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Pekánov László esendőr ez. őrsvezető és

Szász Ferencz esendőr, a Dombó község vidékén hosszabb időn át veszedelmesen garázdálkodott **Lukács György** fegyházviselt rabló és társa üldözése és elfogása körül tanúsított lankadatlan szorgalmuk és odaadó kötelességűségükért.

Sohajda Sándor ez. őrmester, a 10 évet megközelítő esendőrsegi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén folytonosan kifejtett kiváló szorgalma és eredményes tevékenységeért.

Csengeri András járásörmester,

Énekes József ez. őrsvezető és

Zhona János esendőr, a lemeszi örsön 1908. évben a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett lankadatlan és kiválóan eredményes tevékenységükért.

PÁLYÁZATOK.

Egy irnoki állás a mezőkövesdi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 420 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középsikolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a miskolci királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi március hó 5-ig.

Egy kezelői állás a gyulafehérvári tűzérsegi szertárnál. Fizetés évi 1200 korona, az 1600 korona fizetéssel járó I.-sz. fizetési osztályba való előléptetési várománnyal, szabályszerű lakpénz és egyszerűen mindenkorra 120 korona egyenruházati pótlék. Feltelek: magyar és német nyelv szóban és írásban. Számadás ismerete. Esetleg 6 havi próbaszolgálat. Kérvények 1909. évi márc. 30-ig a gyulafehérvári tűzérsegi szertárhoz nyújtandók be.

Egy házfelügyelői állás Békés vármegyénél. Kezdő fizetés 1000 korona. Természetheti lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Békés vármegye alispánjához 1909. évi márc. 10-ig.

Egy hivatalosági állás a m. kir. kereskedelemügyi miniszterumban. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz 400 korona. Ruházati pótlék 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a m. kir. kereskedelmi miniszterium elnökiúttató hivatalához 1909. évi március hó 15-ig.

Egy irnoki állás a galgóczi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 400 korona, esetleg természetbeni lakás. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelv ismerete. Négy középsikolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nyitrai kir. törvényszék elnökéhez 1909. márc. 5-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, = VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papír- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Ajánljuk a 112 jelzetű Ügyviteli szabályzat kivonata legújabb kiadását, ára 30 fillér. Tűzben aranyozott jubileumi keresztek és hozzávaló szalagok kaphatók raktárunkon.